

«Экономикалық зерттеулер институты» АҚ



«Экономикалық зерттеулер институты» акционерлік қоғамы

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін
қаржылық есептілік және тәуелсіз аудитордың аудиторлық қорытындысы

ТОО "ARIP Consulting group"
БИН 200 140 009 942
Для аудиторских

МАЗМҰНЫ

	Бет
<u>2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІК ТУРАЛЫ БАСШЫЛЫҚТЫҢ РАСТАУЫ</u>	3
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫСЫ	4-6
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК:	
Бухгалтерлік баланс	7-9
Пайда мен залал туралы есеп	10-11
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп	12-14
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп	15-18
Қаржылық есептілікке ескертпелер	19-39

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікті дайындау және бекіту үшін жауапкершілік туралы басшылықтың растауы

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық қорытындысының 4-6-беттерінде қамтылған аудиторлардың міндеттерінің сипаттамасымен бірлесіп қаралуы тиіс төмендегі мәлімдеме Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 жылғы 28 маусымдағы № 404 бұйрығына және Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2022 жылғы 02 наурыздағы № 241 бұйрығына сәйкес нысандар бойынша дайындалған «Экономикалық зерттеулер институты» АҚ (бұдан әрі Қоғам) қаржылық есептілігіне қатысты аудиторлар мен басшылықтың жауапкершілігін ажырату мақсатында жасалды.

Басшылық Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі мәтін бойынша «ХҚЕС») және «Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Экономикалық зерттеулер институты» АҚ-ның қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның қызметінің нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысын және сол күні аяқталған жылдағы капиталдағы өзгерісті барлық маңызды аспектілерде нақты көрсететін қаржылық есептілікті дайындауға жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық мыналар үшін жауапкершілік алады:

- бухгалтерлік есептің тиісті қағидаттарын таңдау және оларды дәйекті қолдану;
- негізделген бағалау мен есептеулерді қолдану;
- бухгалтерлік есепті жүргізу және қаржылық есептілікті жасау саласындағы Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын, ХҚЕС талаптарын сақтау және қаржылық есептілікке ескертулердегі барлық елеулі ауытқуларды ашу;
- «Экономикалық зерттеулер институты» АҚ мұндай жол беру заңсыз болған жағдайларды қоспағанда, өз қызметін жақын болашақта жалғастырады деген болжамды негізге ала отырып, қаржылық есептілікті дайындау.

«Экономикалық зерттеулер институты» АҚ басшылығы:

- бүкіл Қоғам бойынша ішкі бақылаудың тиімді және сенімді жүйесін әзірлеу, енгізу және оның жұмыс істеуін қамтамасыз ету;
- кез келген сәтте Қоғамның қаржылық жағдайы туралы ақпаратты жеткілікті дәлдікпен дайындауға және қаржылық есептіліктің ХҚЕС және «Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы» Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкестігін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп жүйесін қолдау;
- Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бухгалтерлік есепті жүргізу;
- «Экономикалық зерттеулер институты» АҚ активтерін қорғау үшін өз құзыреті шегінде шаралар қабылдау;
- алаяқтық және басқа да теріс пайдалану фактілерін анықтау және алдын алу үшін жауапкершілік алады.

«Экономикалық зерттеулер институты» АҚ басшылығы мәлімдегендей:

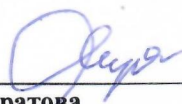
- барлық операциялар бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік деректерінде көрсетілген;
- бухгалтерлік және ішкі бақылау жүйелерінің жұмысында маңызды рөл атқаратын басшылық немесе қызметкерлер тарапынан бұзушылықтарға жол берілмеді, сондай-ақ қаржылық есептілікке елеулі әсер етуі мүмкін бұзушылықтарға жол берілмеді;
- қаржылық есептілікте көрсетілген активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын немесе жіктелуін айтарлықтай өзгерте алатын жоспарлар мен ниеттер жоқ;
- әділ құн бойынша бағалауды қоса алғанда, есептік бағалауларды дайындау кезінде пайдаланылатын жорамалдар негізді болып табылады;
- байланысты тараптармен қатынастар мен операциялар қаржылық есептілікке ескертулерде тиісті түрде ескеріліп, ашылады;
- халықаралық стандарттар түзетулерді немесе жария етуді талап ететін қаржылық есептілік күнінен кейін болған барлық оқиғаларға қатысты тиісті түзетулер мен жария етулер енгізілді.

«Экономикалық зерттеулер институты» АҚ атынан:



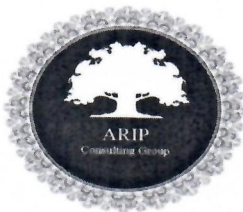
Р.С. Султанов
Басқарма Төрағасы

м.о.
2024 жылғы 18 шілде


И.М. Муратова
Аппарат басшысының орынбасары –
Бас бухгалтер

2024 жылғы 18 шілде

«ARIP Consulting group»
ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ
СЕРІКТЕСТІГІ



ТОВАРИЩЕСТВО С
ОГРАНИЧЕННОЙ
ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ
«ARIP Consulting group»

010000, Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Ұлы Дала даңғылы 41/4, 7-кеңсе, тел: 8/701/257-11-14, e-mail: acgarip@gmail.com



Бекітемін:
«ARIP Consulting group»
ЖШС директоры
М.К. Жуматов

2024 жылғы 18 шілде

«Экономикалық зерттеулер институты»
АҚ басшылығына

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

Ескертпемен пікір

Біз "Экономикалық зерттеулер институты" АҚ-ның 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бухгалтерлік балансынан, кірістер мен шығындар туралы есептен, ақша қаражатының қозғалысы туралы есептен, капиталдағы өзгерістер туралы есептен және есеп саясатының негізгі ережелерінің қысқаша шолуын қоса алғанда, түсіндірме жазбадан тұратын қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің пікірімізше, "ескертпемен пікір білдіру үшін негіз" бөлімінде баяндалған мәселенің ықпалын қоспағанда, қоса беріліп отырған қаржылық есептілік 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша "Экономикалық зерттеулер институты" АҚ-ның қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның қаржылық нәтижелерін және қаржылық есептілік халықаралық стандарттарына (КЕХС) сәйкес көрсетілген күні аяқталған жыл үшін ақша қаражатының қозғалысын барлық елеулі аспектілерде дұрыс көрсетеді.

Ескертпемен пікір білдіру үшін негіздемен

Біз «Экономикалық зерттеулер институты» АҚ-ның қаржылық есептілігінің аудитін орындау үшін аудиторлар болып тағайындалдық, 2024 жылғы шілдеде, есепті күннен кейін және есепті кезеңнің соңында Қоғам жүргізген қорлар мен ұзақ мерзімді активтердің түгендеуін бақылай алмадық, сондай-ақ басқа баламалы құралдардың көмегімен есепті кезеңнің соңындағы олардың санына көз жеткізе алмадық. Есепті күндегі қорлар мен ұзақ мерзімді активтерді бағалау қызмет нәтижелеріне және Қоғамның бөлінбеген пайдасына әсер ететіндіктен, біз есепті кезеңдегі қызмет нәтижелеріне түзетулер енгізу қажеттігін анықтай алмадық.

Біз Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес аудит жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз бұдан әрі қорытындымыздың «Аудитордың қаржылық есептілік аудиті үшін жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық этика стандарттары жөніндегі кеңестің Кәсіби бухгалтерлерінің этика кодексіне (БХЭСК Кодексі) сәйкес Қоғамға қатысты тәуелсіздігіміз және біз БХЭСК Кодексіне сәйкес басқа да этикалық міндеттерді орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің пікірімізді білдіруге негіз бола алатындай жеткілікті әрі тиісті деп санаймыз.

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың қаржылық есептілікке жауапкершілігі

Басшылық көрсетілген қаржылық есептілікті ХҚЕС-ке сәйкес дайындау мен дұрыс ұсынуға және басшылық жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмалануларды қамтымайтын қаржылық есептілікті дайындау үшін қажет деп санайтын ішкі бақылау жүйесіне жауапты болады.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Қоғамның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалауға, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтерді ашуға және Қоғамды таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниет білдірген немесе оның қызметін таратудан немесе тоқтатудан басқа қандай да бір нақты баламасы

болмаған жағдайларды қоспағанда, қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде есептілік жасауға жауапты болады.

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалар Қоғамның қаржылық есептілігін дайындауды қадағалауға жауапты.

Аудитордың қаржылық есептілік аудиті үшін жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз – қаржылық есептілікте жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланулар болмайтынына ақылға қонымды сенімділік алу және біздің пікірімізді қамтитын аудиторлық қорытынды шығару. Ақылға қонымды сенімділік – бұл сенімділіктің жоғары деңгейі, бірақ Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит әрдайым елеулі бұрмаланулар болған кезде оларды анықтайтынына кепілдік емес. Бұрмаланулар жосықсыз әрекеттердің немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және егер олар жеке немесе жиынтықта осы қаржылық есептілік негізінде қабылданған пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп болжауға болатын болса, маңызды болып саналады.

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілетін аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және аудит барысында кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Сонымен қатар, біз келесі әрекеттерді орындаймыз:

- жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз; біздің пікірімізді білдіруге негіз болатын жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдемелер аламыз. Жосықсыз әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау тәуекелі қателік нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау қаупінен жоғары, өйткені жосықсыз әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізіп жіберу, ақпаратты бұрмаланған түрде ұсыну немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту әрекеттерін қамтуы мүмкін;

- Қоғамның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес, жағдайларға сәйкес аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін түсінеміз;

- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаудың негізділігін және басшылық дайындаған тиісті ақпаратты ашуды бағалаймыз;

- біз басшылықтың қызметтің үздіксіздігі туралы болжамдарды қолданудың заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдер негізінде Қоғамның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетіне елеулі күмән туындауы мүмкін оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты елеулі белгісіздіктің болуы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің болуы туралы қорытындыға келсек, біз аудиторлық қорытындыда қаржылық есептіліктегі ақпаратты тиісті түрде ашуға назар аударуымыз керек немесе егер мұндай ақпаратты ашу орынсыз болса, біздің пікірімізді өзгертуіміз керек. Біздің қорытындыларымыз аудиторлық қорытындыға дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда, болашақ оқиғалар немесе жағдайлар Қоғамның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкелуі мүмкін;

- қаржылық есептіліктің тұтастай ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын, оның ішінде ақпаратты ашуды, сондай-ақ қаржылық есептіліктің оның негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды олардың дұрыс ұсынылуы қамтамасыз етілетіндігін бағалауды жүргіземіз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалармен ақпараттық өзара іс-қимылды жүзеге асырамыз, олардың назарына аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер, оның ішінде аудит процесінде анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы ақпаратты жеткіземіз.

Біз сондай-ақ корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларға тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті этикалық талаптарды сақтағанымыз туралы мәлімдеме береміз және бұл тұлғаларды аудитордың тәуелсіздігіне негізді әсер ететін деп санауға болатын барлық қатынастар және басқа да мәселелер туралы, ал қажет болған жағдайда тиісті сақтық шаралары туралы хабардар етеміз.

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың назарына жеткізген мәселелердің ішінен біз ағымдағы кезеңдегі қаржылық есептілік аудиті үшін ең маңызды, демек аудиттің негізгі мәселелері болып табылатын мәселелерді анықтаймыз. Осы мәселелер туралы ақпаратты жария етуге заңмен немесе нормативтік актімен тыйым салынған жағдайларды немесе біз қандай да бір мәселе туралы ақпарат біздің қорытындымызда хабарланбауы керек деген қорытындыға келген, өйткені мұндай ақпаратты хабарлаудың теріс салдары оның хабарламасының әлеуметтік маңызды пайдасынан асып түседі деп негізді түрде болжауға болатын өте сирек жағдайларды қоспағанда, біз бұл мәселелерді аудиторлық қорытындымызда сипаттаймыз.

Нәтижелері бойынша тәуелсіз аудитордың осы аудиторлық қорытындысы шығарылған аудит басшысы

М.К. Жуматов /ҚР аудиторы

Аудитордың 2018 жылғы 02 ақпандағы № 0000555 біліктілік куәлігі

А.Б. Нугуманова /Аудитор



«Экономикалық зерттеулер институты» АҚ

Аудитордың 2019 жылғы 12 желтоқсандағы № 0000923 біліктілік куәлігі

Аудитордың мекенжайы: Қазақстан Республикасы,
Астана қаласы, Ұлы Дала даңғылы 41/4, 7-кеңсе
ұялы тел. 87012571114

Заңды тұлғаның 2020 жылғы 30 қаңтардағы № 20001708 мемлекеттік лицензиясы

Қазақстан Республикасы, Астана қаласы
2024 жылғы 18 шілде

Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің
2022 жылғы 02 наурыздағы № 241 бұйрығына
2-қосымша

Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің
2017 жылғы 28 маусымдағы № 404 бұйрығына
2-қосымша

Нысан

Бухгалтерлік баланс
Есепті кезең 2023 жыл

Ұсынылады: қаржылық есептілік депозитарийіне бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта
Әкімшілік деректер нысаны интернет-ресурста орналастырылған: www.minfin.gov.kz
Әкімшілік деректер нысанының индексі: № 1-Б (баланс)

Жиілігі: жылдық

Ақпарат беретін тұлғалар тобы: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар
Әкімшілік деректер нысандарын ұсыну мерзімі: жыл сайын есепті жылдан кейінгі жылдың 31 тамызынан
кешіктірмей

Ескертпе: есепті толтыру бойынша түсініктеме «Бухгалтерлік баланс» әкімшілік деректерін жинауға арналған
нысанға қосымшада келтірілген.

Ұйымның атауы: «Экономикалық зерттеулер институты» АҚ

31.12.2023 жылғы жағдай бойынша

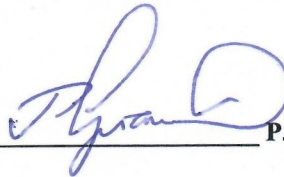
(мың теңгемен)

Активтер	Жол коды	Есепті кезеңнің соңына	Есепті кезеңнің басына
I. Қысқа мерзімді активтер			
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	010	532 662	451 654
Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржы активтері	011		
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржы активтері	012		
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын қысқа мерзімді қаржы активтері	013		
Қысқа мерзімді туынды қаржы құралдары	014		
Басқа қысқа мерзімді қаржы активтері	015		
Қысқа мерзімді сауда және басқа дебиторлық берешек	016	9 100	31 177
Жалдау бойынша қысқа мерзімді дебиторлық берешек	017		2 260
Сатып алушылармен шарттар бойынша қысқа мерзімді активтер	018		
Ағымдағы табыс салығы	019	7 786	3 052
Қорлар	020	7 922	8 491
Биологиялық активтер	021		
Басқа қысқа мерзімді активтер	022	5 313	6 797
Қысқа мерзімді активтердің жиыны (010-нан 022-ге дейінгі жолдардың сомасы)	100	562 783	503 431
Сатуға арналған активтер (немесе шығатын топтар)	101		
II. Ұзақ мерзімді активтер			
Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржы активтері	110		
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржы активтері	111		
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша	112		

ескерілетін ұзақ мерзімді қаржы активтері			
Ұзақ мерзімді туынды қаржы құралдары	113		
Бастапқы құны бойынша ескерілетін инвестициялар	114		
Үлестік қатысу әдісімен ескерілетін инвестициялар	115		
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтері	116		
Ұзақ мерзімді сауда және басқа дебиторлық берешек	117		
Жалдау бойынша ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	118		
Сатып алушылармен шарттар бойынша ұзақ мерзімді активтер	119		
Инвестициялық мүлік	120		
Негізгі құралдар	121	1 549 035	1 569 949
Пайдалану құқығы нысанындағы актив	122		
Биологиялық активтер	123		
Барлау және бағалау активтері	124		
Материалдық емес активтер	125	6 819	10 637
Кейінге қалдырылған салық активтері	126		
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	127		540
Ұзақ мерзімді активтердің жиыны (110-дан 127-ге дейінгі жолдардың сомасы)	200	1 555 854	1 581 126
БАЛАНС (100 жол + 101 жол + 200 жол)		2 118 637	2 084 557
Міндеттеме және капитал	Жол коды	Есепті кезеңнің соңына	Есепті кезеңнің басына
III. Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржы міндеттемелері	210		
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржы міндеттемелері	211		
Қысқа мерзімді туынды қаржы құралдары	212		
Басқа қысқа мерзімді қаржы міндеттемелері	213		
Қысқа мерзімді сауда және басқа кредиторлық берешек	214	877	3 026
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері	215	38 402	38 169
Табыс салығы бойынша ағымдағы салық міндеттемелері	216		
Қызметкерлерге сыйақы	217	938	4
Қысқа мерзімді жалдау берешегі	218		
Сатып алушылармен шарттар бойынша қысқа мерзімді міндеттемелер	219		
Мемлекеттік субсидиялар	220		
Төленетін дивидендтер	221		
Басқа қысқа мерзімді міндеттемелер	222	44 197	18 045
Қысқа мерзімді міндеттемелердің жиыны (210-нан 222-ге дейінгі жолдардың сомасы)	300	84 414	59 244
Сатуға арналған шығатын топтардың міндеттемелері	301		
IV. Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржы міндеттемелері	310		
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржы міндеттемелері	311		
Ұзақ мерзімді туынды қаржы құралдары	312		
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы міндеттемелері	313		
Ұзақ мерзімді сауда және өзге де кредиторлық	314		

берешек			
Ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері	315		
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	316	248 973	252 382
Қызметкерлерге сыйақы	317		
Ұзақ мерзімді жалдау берешегі	318		
Сатып алушылармен шарттар бойынша ұзақ мерзімді міндеттемелер	319		
Мемлекеттік субсидиялар	320		
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер	321		
Ұзақ мерзімді міндеттемелердің жиыны (310-дан 321-ге дейінгі жолдардың сомасы)	400	248 973	252 382
V. Капитал			
Жарғылық (акционерлік) капитал	410	905 752	905 752
Эмиссиялық кіріс	411		
Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	412		
Басқа жиынтық кіріс құрамдастары	413	820 735	831 938
Бөлінбеген пайда (жабылмаған шығын)	414	58 763	35 241
Басқа капитал	415		
Меншік иелеріне жатқызылатын капиталдың жиыны (410-дан 415-ке дейінгі жолдардың сомасы)	420	1 785 250	1 772 931
Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	421		
Барлығы капитал (420 жол + 421 жол)	500	1 785 250	1 772 931
БАЛАНС (300 жол + 301 жол + 400 жол + 500 жол)		2 118 637	2 084 557

Басқарма Төрағасы _____



Р.С. Султанов

Аппарат басшысының орынбасары -
Бас бухгалтер _____



И.М. Муратова



Мөр орны

Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің
2022 жылғы 02 наурыздағы № 241 бұйрығына
3-қосымша

Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің
2017 жылғы 28 маусымдағы № 404 бұйрығына
3-қосымша

Нысан

**Пайда мен залал туралы есеп
Есепті кезең 2023 жыл**

Ұсынылады: қаржылық есептілік депозитарийіне бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта
Әкімшілік деректер нысаны интернет-ресурста орналастырылған: www.minfin.gov.kz

Әкімшілік деректер нысанының индексі: № 2-ПЗЕ

Жиілігі: жылдық

Ақпарат беретін тұлғалар тобы: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Әкімшілік деректер нысандарын ұсыну мерзімі: жыл сайын есепті жылдан кейінгі жылдың 31 тамызынан
кешіктірмей

Ескертпе: есепті толтыру бойынша түсініктеме «Пайда мен залал туралы есеп» әкімшілік деректерін жинауға
арналған нысанға қосымшада келтірілген.

Ұйымның атауы: «Экономикалық зерттеулер институты» АҚ

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

(мың теңгемен)

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есепті кезең үшін	Алдыңғы кезең үшін
Тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатудан түсім	010	1 701 704	1 506 460
Сатылған тауарлар мен қызметтердің өзіндік құны	011	1 434 666	1 248 912
Жалпы пайда (шығын) (010 жол – 011 жол)	012	267 038	257 548
Сату бойынша шығыстар	013		
Әкімшілік шығыстар	014	238 274	231 548
Операциялық пайда (залал) жиыны (+/- 012-ден 016-ға дейінгі жолдар)	020	28 764	26 000
Қаржылық кірістер	021	28 599	30 755
Қаржылық шығыстар	022		
Қауымдасқан ұйымдардың пайдасындағы (залалындағы) және үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін бірлескен қызметтегі ұйымның үлесі	023		
Басқа кірістер	024	6 529	15 913
Басқа шығыстар	025	3 316	816
Салық салуға дейінгі пайда (залал) (+/- 020-дан 025-ке дейінгі жолдар)	100	60 576	71 852
Табыс салығы бойынша шығыстар (-), кірістер (+)	101	(9 430)	(14 461)
Жалғасып жатқан қызметтен салық салынғаннан кейінгі пайда (залал) (100-жол – 101-жол)	200	51 146	57 391
Токтатылған қызметтен салық салынғаннан кейінгі пайда (залал)	201		
Бір жылдағы пайда (200-жол + 201-жол):	300	51 146	57 391
бас ұйымның иелері			
бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі			
Өзге жиынтық табыс, барлығы (420-дан 440-қа дейінгі жолдардың сомасы):	400		
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы құралдарын қайта бағалау	410		
Қауымдасқан ұйымдардың және үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін бірлескен қызметтің өзге жиынтық	411		

кірісіндегі (залалындағы) үлесі			
Кейінге қалдырылған салық бойынша табыс салығы мөлшерлемесінің өзгеруінің әсері	412		
Ақша ағындарын хеджирлеу	413		
Шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырма	414		
Шетелдік операцияларға таза инвестицияларды хеджирлеу	415		
Басқа жиынтық кірістің өзге де құрамдастары	416		
Пайда (залал) құрамында қайта жіктеу кезіндегі түзету	417		
Басқа жиынтық кіріс құрамдастарының салықтық әсері	418		
Кейінгі кезеңдердегі кірістерге немесе шығыстарға қайта жіктеуге жататын өзге де жиынтық кірісін жиыны (пайдаға салынатын салықты шегергенде) (410-дан 418-ге дейінгі жолдардың сомасы)	420		
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау	431		
Қауымдасқан ұйымдардың және үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін бірлескен қызметтің өзге жиынтық кірісіндегі (залалындағы) үлесі	432		
Зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайда (залал)	433		
Басқа жиынтық кіріс құрамдастарының салықтық әсері	434		
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау	435		
Кейінгі кезеңдердегі кірістерге немесе шығыстарға қайта жіктеуге жатпайтын өзге де жиынтық кірістің жиыны (пайдаға салынатын салықты шегергенде) (431-ден 435-ке дейінгі жолдардың сомасы)	440		
Жалпы жиынтық кіріс (300-жол + 400-жол)	500	51 146	57 391
Мыналарға жатқызылатын жалпы жиынтық пайда:			
бас ұйымның иелері			
бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі			
Акцияға шаққандағы пайда:	600	0,06	0,06
оның ішінде:			
Акцияға шаққандағы негізгі пайда:		0,06	0,06
үздіксіз қызметтен		0,06	0,06
тоқтатылған қызметтен			
Акцияға шаққандағы таратылған пайда:			
үздіксіз қызметтен			
тоқтатылған қызметтен			

Басқарма Төрағасы _____

 Р.С. Султанов

Аппарат басшысының орынбасары -

Бас бухгалтер _____

 И.М. Муратова

Мөр орны _____



Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің
2022 жылғы 02 наурыздағы № 241 бұйрығына
4-қосымша

Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің
2017 жылғы 28 маусымдағы № 404 бұйрығына
4-қосымша

Нысан

Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есеп (тікелей әдіс)

Есепті кезең 2023 жыл

Ұсынылады: қаржылық есептілік депозитарийіне бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта

Әкімшілік деректер нысаны интернет-ресурста орналастырылған: www.minfin.gov.kz

Әкімшілік деректер нысанының индексі: № 3-АҚҚ- Т

Жиілігі: жылдық

Ақпарат беретін тұлғалар тобы: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Әкімшілік деректер нысандарын ұсыну мерзімі: жыл сайын есепті жылдан кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ескертпе: есепті толтыру бойынша түсініктеме «Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп (тікелей әдіс)» әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанға қосымшада келтірілген

Ұйымның атауы: «Экономикалық зерттеулер институты» АҚ

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

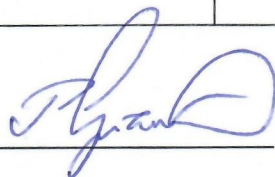
(мың теңгемен)

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есепті кезең үшін	Алдыңғы кезең үшін
I. Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсімі, барлығы (011-ден 016-ға дейінгі жолдардың сомасы)	010	1 953 672	1 689 271
оның ішінде:			
тауарлар мен қызметтерді сату	011	1 918 999	1 663 047
басқа түсім	012		
сатып алушылардан, тапсырыс берушілерден алынған аванстар	013	680	
сақтандыру шарттары бойынша түсімдер	014		
алынған сыйақылар	015	24 309	26 142
басқа түсімдер	016	9 684	81
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (021-ден 027-ге дейінгі жолдардың сомасы)	020	1 824 290	1 777 385
оның ішінде:			
тауарлар мен қызметтер үшін жеткізушілерге төлемдер	021	84 970	95 806
тауарлар мен қызметтерді жеткізушілерге берілген аванстар	022		
еңбекақы төлеу бойынша төлемдер	023	1 108 195	937 590
сыйақы төлеу	024		
сақтандыру шарттары бойынша төлемдер	025	1 026	1 301
табыс салығы және бюджетке төленетін басқа да төлемдер	026	409 001	289 435
басқа төлемдер	027	221 098	453 253
3. Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы (010-жол - 020-жол)	030	129 382	(88 115)
II. Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсімі, барлығы (041-ден 052-ге дейінгі жолдардың сомасы)	040		
оның ішінде:			
негізгі құралдарды сату	041		

материалдық емес активтерді сату	042		
басқа ұзақ мерзімді активтерді сату	043		
басқа ұйымдардың үлестік құралдарын (еншілес ұйымдардан басқа) және бірлескен кәсіпкерлікке қатысу үлестерін сату	044		
басқа ұйымдардың борыштық құралдарын сату	045		
еншілес ұйымдарды бақылауды жоғалтқан кезде өтемақы	046		
ақшалай салымдарды алу	047		
басқа қаржы активтерін сату	048		
фьючерстік және форвардтық келісімшарттар, опциондар және своптар	049		
алынған дивидендтер	050		
алынған сыйақылар	051		
басқа түсімдер	52		
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (061-ден 073-ке дейінгі жолдардың сомасы)	060	7 068	10 029
оның ішінде:			
негізгі құралдарды сатып алу	061	6 443	10 029
материалдық емес активтерді сатып алу	062	625	
басқа ұзақ мерзімді активтерді сатып алу	063		
басқа ұйымдардың үлестік құралдарын (еншілес ұйымдардан басқа) және бірлескен кәсіпкерлікке қатысу үлестерін сатып алу	064		
басқа ұйымдардың борыштық құралдарын сатып алу	065		
еншілес ұйымдарды бақылауды сатып алу	066		
ақшалай салымдарды орналастыру	067		
сыйақы төлеу	068		
басқа қаржы активтерін сатып алу	069		
қарыздар беру	070		
фьючерстік және форвардтық келісімшарттар, опциондар және своптар	071		
қауымдасқан және еншілес ұйымдарға инвестициялар	072		
басқа төлемдер	073		
3. Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы (040-жол-060-жол)	080	(7 068)	(10 029)
III. Қаржылық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсімі, барлығы (091-ден 094-ке дейінгі жолдардың сомасы)	090		
оның ішінде:			
акциялар мен басқа да қаржы құралдарының эмиссиясы	091		
қарыздар алу	092		
алынған сыйақылар	093		
басқа түсімдер	094		
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (101-ден 105-ке дейінгі жолдардың сомасы)	100	40 174	37 132
оның ішінде:			
қарыздарды өтеу	101		
сыйақы төлеу	102		
дивидендтер төлеу	103	40 174	37 132
ұйымның акциялары бойынша меншік иелеріне төлемдер	104		
басқа шығу	105		

3. Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының таза сомасы (090-жол - 100-жол)	110	(40 174)	(37 132)
4. Валюталардың айырбастау бағамдарының теңгеге әсері	120	(1 132)	(233)
5. Ақша қаражатының баланстық құнының және олардың баламаларының өзгеруінің әсері	130		
6. Ақша қаражатының ұлғаюы +/- азаюы (030-жол +/- 080-жол +/- 110-жол +/- 120-жол +/- 130 жол)	140	81 008	(135 509)
7. Есепті кезеңнің басындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	150	451 654	587 163
8. Есепті кезеңнің соңындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	160	532 662	451 654

Басқарма Төрағасы _____



Р.С. Султанов

Аппарат басшысының орынбасары -

Бас бухгалтер _____



И.М. Муратова



Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің
2022 жылғы 02 наурыздағы № 241 бұйрығына
6-қосымша

Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің
2017 жылғы 28 маусымдағы №404 бұйрығына
6-қосымша

Нысан

Капиталдағы өзгерістер туралы есеп

Есепті кезең 2023 жыл

Ұсынылады: қаржылық есептілік депозитарийіне бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта

Әкімшілік деректер нысаны интернет-ресурста орналастырылған: www.minfin.gov.kz

Әкімшілік деректер нысанының индексі: № 5-КӨ

Жиілігі: жылдық

Ақпарат беретін тұлғалар тобы: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Әкімшілік деректер нысандарын ұсыну мерзімі: жыл сайын есепті жылдан кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ескертпе: есепті толтыру бойынша түсініктеме «Капиталдағы өзгерістер туралы есеп» әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанына қосымшада келтірілген

Ұйымның атауы: «Экономикалық зерттеулер институты» АҚ

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

(мың теңгемен)


Құрамдастардың атауы	жол коды	Бас ұйымның капиталы						Барлығы капитал
		Жарғылық (акционерлік) капитал	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	Басқа жиынтық кіріс құрамдастары	Бөлінбеген пайда	Басқа капитал	
Алдыңғы жылдың 1 қаңтарына сальдо (2022 ж.)	010	905 752			839 994	461 082		2 206 828
Есеп саясатындағы өзгерістер	011							
Қайта есептелген сальдо (010-жол - 011-жол)	100	905 752			839 994	461 082		2 206 828

Жалпы жиынтық кіріс, барлығы (210-жол+220-жол)	200				(8 056)	67 461		59 405
Бір жылдағы пайда/шығын	210					57 391		57 391
Басқа жиынтық кіріс, барлығы (221-жол+229-жол), оның ішінде:	220				(8 056)	10 070		2 014
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы құралдарын қайта бағалау (салық әсерін шегергенде)	221							
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау (салық әсерін шегергенде)	222							
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау (салық әсерін шегергенде)	223				(8 056)	10 070		2 014
Қауымдасқан ұйымдардың және үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін бірлескен қызметтің өзге жиынтық кірісіндегі (залалындағы) үлесі	224							
Зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайда (залал)	225							
Кейінге қалдырылған салық бойынша табыс салығы мөлшерлемесінің өзгеруінің әсері	226							
Ақша ағындарын хеджирлеу (салық әсерін шегергенде)	227							
Шетелдік операцияларға таза инвестицияларды хеджирлеу	228							
Шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырмалар	229							
Меншік иелерімен операциялар, барлығы (310-дан 318-ге дейінгі жолдардың сомасы), оның ішінде:	300					(37 132)		(37 132)
Қызметкерлерге акциялармен сыйақылар:	310							
оның ішінде:								
қызметкерлер қызметтерінің құны								
қызметкерлерді акциялармен сыйақы беру схемасы бойынша акциялар шығару								
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасына қатысты салықтық пайда								
Меншік иелерінің жарналары	311							
Меншікті үлестік құралдарды (акцияларды) шығару	312							
Бизнесті біріктіруге байланысты үлестік құралдарды шығару	313							
Айырбасталатын құралдардың іскерлік құрамдасы (салық әсерін шегергенде)	314							
Дивидендтер төлеу	315					(37 132)		(37 132)

Меншік иелерінің пайдасына басқа бөлулер	316							
Меншік иелерімен басқа операциялар	317							
Бақылауды жоғалтуға әкеп соқпайтын еншілес ұйымдардағы қатысу үлесіндегі өзгерістер	318							
Басқа операциялар	319				(456 170)			(456 170)
Есепті жылдың 1 қаңтарына сальдо (100-жол+200-жол+300-жол+319-жол)	400	905 752			831 938	35 241		1 772 931
Есеп саясатындағы өзгерістер	401							
Қайта есептелген сальдо (400-жол-401-жол)	500	905 752			831 938	35 241		1 772 931
Жалпы жиынтық кіріс, барлығы (610-жол+620-жол)	600					51 146		51 146
Бір жылдағы пайда/шығын	610					51 146		51 146
Басқа жиынтық кіріс, барлығы (621-жол+629-жол), оның ішінде:	620							
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы құралдарын қайта бағалау (салық әсерін шегергенде)	621							
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау (салық әсерін шегергенде)	622							
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау (салық әсерін шегергенде)	623							
Қауымдасқан ұйымдардың және үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін бірлескен қызметтің өзге жиынтық кірісіндегі (залалындағы) үлес	624							
Зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайда (залал)	625							
Кейінге қалдырылған салық бойынша табыс салығы мөлшерлемесінің өзгеруінің әсері	626							
Ақша ағындарын хеджирлеу (салық әсерін шегергенде)	627							
Шетелдік операцияларға таза инвестицияларды хеджирлеу	628							
Шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырмалар	629							
Меншік иелерімен операциялар, барлығы (710-дан 718-ге дейінгі жолдардың сомасы), оның ішінде:	700					(40 174)		(40 174)
Қызметкерлерге акциялармен сыйақылар	710							
оның ішінде:								
қызметкерлер қызметтерінің құны								

қызметкерлерді акциялармен сыйақы беру схемасы бойынша акциялар шығару							
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасына қатысты салықтық пайда							
Меншік иелерінің жарналары	711						
Меншікті үлестік құралдарды (акцияларды) шығару	712						
Бизнесті біріктіруге байланысты үлестік құралдарды шығару	713						
Айырбасталатын құралдардың іскерлік құрамдасы (салық әсерін шегергенде)	714						
Дивидендтер төлеу	715				(40 174)		(40 174)
Меншік иелерінің пайдасына басқа бөлулер	716						
Меншік иелерімен басқа операциялар	717						
Бақылауды жоғалтуға әкеп соқпайтын еншілес ұйымдардағы қатысу үлесіндегі өзгерістер	718						
Басқа операциялар	719			(11 203)	12 550		1 347
Есепті жылдың 31 желтоқсанындағы сальдо (500-жол+600-жол+700-жол+719-жол)	800	905 752		820 735	58 763		1 785 250

Басқарма Төрағасы _____  Р.С. Султанов

Аппарат басшысының орынбасары -  И.М. Муратова

Бас бухгалтер _____

Мөр орны



**2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ
ЕСКЕРТПЕЛЕР**

1. Жалпы мәліметтер

«Экономикалық зерттеулер институты» акционерлік қоғамы (бұдан әрі - Қоғам) Қазақстан Республикасының 2007 жылғы заңнамасына сәйкес құрылған заңды тұлға болып табылады (заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу туралы 21.08.2007 жылғы №28179-1901-АҚ куәлігі).

Қоғамның жалғыз акционері «Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті» ММ болып табылады, оған 905 752 дана жай акциялардың 100%-ы тиесілі (KZ1C00006634 жай акциялары). Жарияланған және төленген акционерлік капиталдың жалпы құны 905 752 мың теңгені құрайды.

Орналасқан жері: Қазақстан Республикасы, 010000, Астана қаласы, Есіл ауданы, Шұбар шағын ауданы, Темірқазық көшесі, 65-үй, БСН 070240000158.

Есепті күні Қоғамның филиалдары мен өкілдіктері жоқ.

Қоғамның келесі заңды тұлғаларға қатысу үлесі бар:

- «Ғалымдардың Еуразиялық экономикалық клубы» қауымдастығы» заңды тұлғалар бірлестігі (БСН 080840014240, Астана қаласы, Есіл ауданы, Темірқазық көшесі, 65-үй, пошта индексі 010001).

- «Қазақстандық экономикалық бастамалар қоры» корпоративтік қоры (БСН 150340017341, Нұр-Сұлтан қаласы, Есіл ауданы, Шұбар тұрғын алабы, Темірқазық көшесі, 65-үй, пошта индексі 010001), «Қазақстандық экономикалық бастамалар қоры» КҚ-дағы Қоғамның қатысу үлесі жарғылық капиталды жариялаусыз 100% құрайды.

01.01.2023 жылдан бастап 31.12.2023 жылға дейінгі кезеңде Қоғам «Ғалымдардың Еуразиялық экономикалық клубы» қауымдастығы» ЗТБ мен «Қазақстандық экономикалық бастамалар қоры» корпоративтік қорының жарғылық капиталына, сондай-ақ өзге де жыл сайынғы (мерзімді) және нысаналы жарналарға жарналар өндірген жоқ. Сонымен қатар, жалдау төлемдерін қоспағанда, қауымдастық пен қордан 01.01.2023 жылдан 31.12.2023 жылға дейінгі кезеңде түсімдер болған жоқ.

Қоғам қызметінің негізгі мәні – экономика, «құпия», мемлекеттік басқару және жергілікті өзін-өзі басқару салаларында зерттеулер жүргізу.

Қоғамның ғылыми-зерттеу, оқу-әдістемелік және өндірістік-шаруашылық қызметінің негізгі түрлері:

- 1) елде жүргізіліп жатқан экономикалық, әлеуметтік және әкімшілік реформаларды жүйелі қолдау және ғылыми негіздеу;
- 2) әлеуметтік-экономикалық дамудың және өндіргіш күштерді орналастырудың қысқа мерзімді, орта мерзімді және ұзақ мерзімді болжамдарын әзірлеу, кәсіпорындардың, өңірлердің экономикасын дамытудың стратегиялық бағыттарының ғылыми негіздемесі және макроэкономикалық пропорцияларды жетілдіру;
- 3) ұлттық экономиканы дамытудың жаңа мүмкіндіктерін зерттеу;
- 4) экономика және қаржы саласында іргелі және қолданбалы әзірлемелер жүргізу;
- 5) Қазақстан Республикасында нарықтық экономика тетіктерін қалыптастыру мен дамытудың теориялық, әдістемелік және практикалық проблемаларын зерттеу;
- 6) ақша-кредит, бюджеттік, құрылымдық, инвестициялық проблемаларды зерттеу. Қазақстан Республикасындағы сыртқы экономикалық, әлеуметтік, демографиялық және өңірлік саясат, әлемдік экономиканың жаһандық дамуының қазіргі заманғы үрдістерін талдау;
- 7) салааралық, өңіраралық және мемлекетаралық әлеуметтік-экономикалық проблемаларды шешу жөнінде ұсыныстар әзірлеу;
- 8) республикадағы әлеуметтік-экономикалық жағдайға конъюнктуралық зерттеулер жүргізу;
- 9) экономикалық ақпаратты өңдеудің жаңа ақпараттық технологияларын әзірлеу және талдау, жоспарлау және басқару әдістерін дамыту;
- 10) инвестициялық жобаларға экономикалық сараптама жүргізу және нормашығармашылық қызмет саласындағы ғылыми-зерттеу қызметтерін дамыту;
- 11) Қазақстан Республикасының стратегиялық даму мақсаттарын іске асыру тұрғысынан макроэкономикалық процестерге мониторинг жүргізу, бағалау және болжау;
- 12) әлемдік экономиканың даму үрдісін талдау және болжау;
- 13) аумақтық-кеңістіктік дамудың, жергілікті өзін-өзі басқарудың мониторингі, талдауы және болжамы;
- 14) салалық дамудың мониторингі, талдауы және болжамы;
- 15) ұлттық экономиканың даму тұрақтылығын тұрақты бағалау;
- 16) Қазақстан Республикасының министрліктері мен ведомстволарына экономика және қаржы саласында әдістемелік қызметтер көрсету;
- 17) халықаралық ұйымдардың және жақын және алыс шет елдердің институттарымен стратегиялық әріптестікті дамыту;
- 18) ақпараттық хабарламаларды, журналдарды, тақырыптық жинақтар мен ғылыми әдебиеттерді дайындау үшін материалдарды жинау және талдамалық өңдеу және оларды тарату;
- 19) ақпараттық технологиялар мен экономикалық-математикалық модельдерді қолдана отырып, мемлекеттік басқарудың ахуалдық жүйесінің жобаларын құру;

- 20) экономика және мемлекеттік және жергілікті басқару саласындағы өзара тиімді және халықаралық байланыстарды кеңейту, мамандардың біліктілігін арттыру үшін форумдар, конференциялар, семинарлар, тренингтер, кездесулер, кеңестер ұйымдастыру және өткізу, отандық және шетелдік ғалымдармен тәжірибе алмасу, ынтымақтастық туралы меморандумдар жасасу;
 - 21) орталық мемлекеттік және жергілікті атқарушы органдар қызметінің тиімділігін бағалауды сараптамалық-талдамалық сүйемелдеу;
 - 22) заң жобаларына, өзге де құқықтық актілерге, тұжырымдамаларға, стратегияларға ғылыми экономикалық сараптама жүргізу, сондай-ақ мемлекеттік жоспарлау жүйесінің құжаттарын бағалау немесе экономикалық сараптама жүргізу;
 - 23) ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігіне, экономикалық қауіпсіздікке мониторинг жүргізу және талдау;
 - 24) макроэкономикалық модельдеу және болжау жөніндегі құралдарды әзірлеу;
 - 25) жеке кәсіпкерліктің дамуына мониторинг, талдау және бағалау, сондай-ақ Қазақстан Республикасында кәсіпкерлікті дамыту саясатын ғылыми-әдіснамалық және сараптамалық-талдамалық сүйемелдеу;
 - 26) Қазақстан Республикасындағы индустриялық-инновациялық дамуға мониторинг жүргізу, бағалау және болжау;
 - 27) Еуразиялық экономикалық одақ елдерінің әлеуметтік-экономикалық саясатын зерттеу;
 - 28) Қазақстанның әлеуметтік жаңғыру проблемаларын зерттеу;
 - 29) Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық моделін дамытудың ұзақ мерзімді перспективалары;
 - 30) мемлекеттік жоспарлау жүйесін ғылыми-талдамалық сүйемелдеу;
 - 31) мемлекеттік басқару жүйесін ғылыми-талдамалық сүйемелдеу;
 - 32) Еуразиялық экономикалық кеңістікке интеграциялау тұрғысынан Қазақстан Республикасында инновациялық кластерлік саясат тұжырымдамасын әзірлеу;
 - 33) экономикада заманауи ақпараттық технологияларды таратуға және пайдалануға бағытталған зерттеу;
 - 34) кеңсе үй-жайларын уақытша иеленуге және пайдалануға акысы үшін мүліктік жалдауға (жалға алуға) беру.
- Мемлекеттік лицензиялауға жататын қызметті Қоғам тиісті лицензия болған кезде жүзеге асырады.

Құрылтай құжаттарына сәйкес Қоғамның басқару органдары:

- Жоғарғы орган – Жалғыз акционер
- Басқару органы – Директорлар кеңесі
- Атқарушы орган – Басқарма

Қоғам өз қызметінде мыналарды басшылыққа алады:

- Қазақстан Республикасының Конституциясы;
- Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі;
- Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексі;
- «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңы;
- Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілері;
- Қоғамның Жарғысы.

«Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 28 ақпандағы № 234-III Заңының 8-бабына сәйкес басшылық есеп жұмысының көлеміне қарай:

- 1) бухгалтерлік қызметті бас бухгалтер басқаратын құрылымдық бөлімше ретінде құра;
- 2) штатқа бас бухгалтер лауазымын енгізе алады.

Бухгалтерлік есепті жүргізуді, қаржылық есептілікті жасауды және ұсынуды, есеп саясатын қалыптастыруды қамтамасыз ететін бас бухгалтер немесе басқа лауазымды адам бухгалтерлік қызметтің басшысы (бас бухгалтер) болып табылады.

Бухгалтерлік есеп және ішкі бақылау жүйесі

Қоғамда бухгалтерлік есеп мынадай нормативтік құжаттарға сәйкес жүргізіледі:

- «Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы» 2007 жылғы 28 ақпандағы № 234-III Қазақстан Республикасының Заңы;
- Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары (ХҚЕС);
- Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2007 жылғы 23 мамырдағы № 185 бұйрығымен бекітілген Бухгалтерлік есеп шоттарының үлгілік жоспары;
- Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2015 жылғы 31 наурыздағы № 241 бұйрығымен бекітілген Бухгалтерлік есеп жүргізу қағидалары;
- Қоғамның есеп саясаты;
- уәкілетті органдар әзірлеген және бекіткен бухгалтерлік есепті ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік ұсынымдар, нұсқаулықтар және басқа да нормативтік актілер.

Қоғамның бухгалтерлік есебі мен қаржылық есептілігінің мақсаты мүдделі тұлғаларды Қоғамның қаржылық жағдайы, қызметінің нәтижелері және қаржылық жағдайындағы өзгерістер туралы толық және дұрыс ақпаратпен қамтамасыз ету болып табылады.

Қоғам есеп саясатына мына жағдайда ғана өзгерістер енгізуі тиіс:

- 1) қандай да бір ХҚЕС талап етеді;
- 2) қаржылық есептілікте операциялардың, басқа оқиғалардың немесе шарттардың ұйымның қаржылық жағдайына, қаржылық нәтижелеріне немесе ақша ағындарына әсері туралы сенімді және орынды ақпарат бар.

Сол кезеңде анықталған ағымдағы кезеңдегі қаржылық есептіліктегі ықтимал қателер қаржылық есептілік шығарылымға мақұлданғанға дейін түзетіледі. Егер елеулі қателер келесі кезең басталғанға дейін анықталмаса, алдыңғы кезеңдердегі мұндай қателер осы кейінгі кезеңдегі қаржылық есептілікте ұсынылған салыстырмалы ақпаратты қайта есептеу арқылы түзетіледі.

Бастапқы бухгалтерлік құжаттар және құжат айналымын ұйымдастыру

Бухгалтерлік құжаттамаға бастапқы құжаттар, бухгалтерлік есеп тізілімдері, қаржылық есептілік және есеп саясаты кіреді.

Бухгалтерлік жазбалар бастапқы құжаттар негізінде жүргізіледі

Бастапқы құжаттар операция немесе оқиға жасалған сәтте немесе олар аяқталғаннан кейін тікелей жасалуы тиіс.

Бастапқы есепке алу құжаттарының нысандары Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2012 жылғы 20 желтоқсандағы № 562 бұйрығымен бекітілген.

Нысандары немесе талаптары бекітілмеген қағаз және электрондық жеткізгіштердегі бастапқы құжаттарды Қоғам дербес әзірлейді немесе Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бекітілген нысандарды немесе талаптарды қолданады немесе есепке бейрезидент жеке тұлғалар немесе Қазақстан Республикасының аумағында тіркелмеген бейрезидент заңды тұлғалар ұсынған нысандарды қолданады, оларда мынадай міндетті деректемелер болуы тиіс:

- 1) құжаттың (нысанның) атауы;
- 2) құрастырылған күні;
- 3) атынан құжат жасалған ұйымның атауы немесе жеке кәсіпкердің тегі мен аты-жөні;
- 4) операцияның немесе оқиғаның мазмұны;
- 5) операцияның немесе оқиғаның өлшем бірліктері (сандық және құндық мәнде);
- 6) операция жасауға (оқиғаны растауға) және оны ресімдеудің дұрыстығына жауапты адамдардың лауазымдарының атауы, тегі, аты-жөні және қолдары;
- 7) сәйкестендіру нөмірі.

«Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 12-бабына сәйкес бухгалтерлік есептің бастапқы құжаттары мен тіркелімдерінің мазмұны коммерциялық құпияны құрайтын ақпарат болып табылады, оған қол жеткізу тек басшылықтың рұқсаты бар адамдарға, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес лауазымды адамдарға ғана беріледі.

Басшылық бухгалтерлік құжаттарға қол қоюға құқығы бар адамдарды айқындайды.

Қоғам Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген кезең ішінде бастапқы құжаттарды, бухгалтерлік есеп тіркелімдерін қағаз және (немесе) электрондық жеткізгіштерде, қаржылық есептілікті, есеп саясатын, есептік деректерді электрондық өңдеу бағдарламаларын сақтауға міндетті.

Қоғамның қаржылық есептілікке жауапты тұлғалары:

Басқарма Төрағасы – Султанов Руслан Серикович;

Аппарат басшысының орынбасары – бас бухгалтер – Муратова Индира Муратовна.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы қызметкерлердің орташа тізімдік саны 153 адамды құрады (2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша – 126 адам).

2. Қаржылық есептілікті дайындау негізі

Сәйкестік туралы мәлімдеме – осы қаржылық есептілік «Жария мүдделі ұйымдардың (қаржы ұйымдарынан басқа) жариялау үшін жылдық қаржылық есептіліктің тізбесі мен нысандарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 жылғы 28 маусымдағы № 404 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2022 жылғы 02 наурыздағы № 241 бұйрығымен бекітілген жылдық қаржылық есептілік форматына сәйкес және Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі – ХҚЕС) сәйкес дайындалды.

Есептеу әдісіне сәйкестік ақша қозғалысы туралы ақпаратты қоспағанда, қаржылық есептілікте операциялар мен оқиғалар ақша қаражатының түсуіне немесе төленуіне қарай емес, олар болған кезде танылады, есептік тіркелімдерде тіркеледі және олар жататын кезеңдердің қаржылық есептілігінде ұсынылады. Шығыстар кірістер мен шығыстар туралы есепте жұмсалған шығындар мен кірістің нақты баптары арасындағы тікелей салыстыру негізінде танылады (арақатынас тұжырымдамасы). Кіріс мәмілеге байланысты экономикалық пайда алу кезінде және табыс сомасын сенімді бағалау мүмкіндігі ретінде танылады.

Қызметтің үздіксіздігі қағидаты – бұл қаржылық есептілік Қоғам қызметтің үздіксіздігі қағидатын ұстанады деген болжамға сүйене отырып, ХҚЕС-ке сәйкес дайындалды. Бұл жақын болашақта оның әдеттегі қызметі барысында активтерді сатуды және міндеттемелерді өтеуді қамтиды.

Функционалдық валюта және есептілікті ұсыну валютасы – бұл қаржылық есептілік қазақстандық теңгеде («теңге») («ұсыну валютасы») ұсынылған және, егер өзгеше көрсетілмесе, ең жақын мың теңгеге дейін дөңгелектелген барлық ақша сомалары.

Шетел валютасындағы операциялар операция жасалған күнгі валюта бағамдарын пайдалана отырып, функционалдық валютаға қайта есептеледі. Осындай операциялар бойынша есеп айырысулар нәтижесінде туындайтын бағамдық айырмадан және жыл соңындағы бағамдар бойынша шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелерді қайта есептеуден түсетін кірістер мен залалдар жиынтық кіріс туралы есепте танылады.

Валюта айырбастау бағамдары

Қазақстан қор биржасында белгіленген валюта айырбастаудың орташа өлшенген бағамдары Қазақстан Республикасында валюта айырбастаудың ресми бағамдары ретінде пайдаланылады.

Қазақстан Республикасының Ұлттық банкі 2023 жылғы 31 желтоқсанда белгілеген айырбас бағамы 1 АҚШ доллары үшін 454.56 теңгені, 1 еуро үшін 502,24 теңгені және 1 ресейлік рубль үшін 5.06 теңгені құрады (2022 жылғы 31 желтоқсанда: 1 АҚШ доллары үшін 462.65 теңге, 1 еуро үшін 492,86 теңге және 1 ресейлік рубль үшін 6.43 теңге).

3. Маңызды бухгалтерлік пікірлер, бағалау және болжамдар

Бағалау және болжамдар

ХҚЕС-ке сәйкес қаржылық есептілікті дайындау басшылықтың есепті күнгі есепке алынған активтер мен міндеттемелердің сомаларына және шартты міндеттемелердің ашылуына және есепті кезең ішіндегі кірістер мен шығыстардың есепке алынған сомаларына әсер ететін пайымдауларды, бағалаулар мен жорамалдарды пайдалануын көздейді. Бағалаулар мен болжамдар үнемі талданып, басшылық тәжірибесіне және басқа факторларға, соның ішінде осы жағдайларда болуы мүмкін болашақ оқиғаларға негізделген. Дегенмен, нақты нәтижелер бұл бағалаулардан өзгеше болуы мүмкін.

Пайымдар

Қоғамның есеп саясатын қолдану барысында басшылық бағалау мәндеріне қатысты пайымдауларды қоспағанда, қаржылық есептілікте танылған сомаларға неғұрлым елеулі әсер ететін мынадай пайымдауларды пайдаланды:

Құнсыздану индикаторлары

Әрбір есепті күнге Қоғам активті ықтимал құнсыздану белгілерінің болуын бағалайды. Егер осындай белгілер орын алса немесе активтің құнсыздануына жыл сайынғы тестілеуді орындау қажет болса, Қоғам активтің өтелетін сомасын бағалауды жүргізеді. Активтің өтелетін сомасы – бұл сату шығындарын және оның пайдаланудан түскен құнын шегергендегі ақша ағындарын тудыратын активтің немесе бөлімшенің әділ құнының ең үлкен мәні. Бұл ретте мұндай сома актив басқа активтер өндіретін қаражаттан едәуір дәрежеде тәуелсіз ақша қаражаттарының ағындарын тудырмайтын жағдайларды қоспағанда, жеке актив үшін айқындалады. Егер активтің баланстық құны оның өтелетін сомасынан асып кеткен жағдайда, мұндай актив құнсызданған болып есептеледі және оның құны өтелетін сомаға дейін есептен шығарылады. Пайдаланудан болған құнды бағалау кезінде есептелген болашақ ақша ағындары осы активтерге жататын ақшаның және тәуекелдердің уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын көрсететін салық салуға дейінгі дисконт мөлшерлемесін пайдалана отырып, олардың ағымдағы құнына әкеледі. Ақшаның уақытша құны Қоғам капиталының орташа өлшенген құнына сүйене отырып анықталады.

Сауда және өзге де дебиторлық берешектің құнсыздануынан болған залал

Қоғам дебиторлық берешектің құнсыздануына талдау жүргізеді. Қоғам қолда бар тәжірибеге сүйене отырып, дебитор қаржылық қиындықтарға тап болған және ұқсас дебиторлар туралы жеткілікті нақты деректер болмаған жағдайларда құнсызданудан болған шығындарды бағалау кезінде өзінің субъективті пайымдауын пайдаланады. Қоғам болашақ ақша ағындарының өзгеруін дебиторлардың міндеттемелерін өтеу мәртебесінің қолайсыз өзгеруін немесе активтер бойынша міндеттемелерді орындамау жағдайларымен байланысты мемлекеттік немесе жергілікті экономикалық жағдайлардың өзгеруін көрсететін бақыланатын деректер негізінде бағалайды.

Негізгі құралдарды пайдалы пайдаланудың қалдық мерзімі

Басшылық негізгі құралдардың ағымдағы техникалық жай-күйіне және негізгі құралдар Қоғамның экономикалық пайдасын тигізетін кезеңді бағалауға сәйкес негізгі құралдардың қалдық пайдалы қызмет мерзімін бағалайды.

Қоғам негізгі құралдарды пайдаланудың қалған мерзімін жылына кемінде бір рет: қаржы жылының соңында бағалайды. Егер күтулер алдыңғы бағалаулардан өзгеше болған жағдайда, өзгерістер «Есеп саясаты, есептік бағалаулардағы өзгерістер және қателер» 8 ХБЕС сәйкес есептік бағалаулардағы өзгерістер ретінде ескеріледі.

Салық салу

Қоғам Қазақстан Республикасында салық салу объектісі болып табылады. Салық тәуекелдерін бағалау кезінде басшылық салық заңнамасын сақтамаудың Қоғам даулай алмайтын немесе егер қосымша салықтарды салық органдары есептесе, ол сәтті шағымдана алады деп санамайтын салаларын ықтимал тәуекелдер ретінде қарастырады. Мұндай ұйғарым елеулі пайымдаулар шығаруды талап етеді және салық заңнамасы мен нормативтік-құқықтық актілердегі өзгерістер нәтижесінде, шешімін күтетін салық талқылаулары бойынша күтілетін нәтижелерді және салық органдары жүзеге асыратын сәйкестікті тексеру нәтижесін айқындау нәтижесінде өзгеруі мүмкін.

Табыс салығы

Табыс салығы – Қоғам салықтарды Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізілетін бухгалтерлік есеп деректері негізінде есептейді.

Кейінге қалдырылған табыс салығы – Қоғам Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес кейбір шығыстар табыс салығы мақсатында шегерілмейтіндігіне байланысты табыс салығы бойынша тұрақты айырмашылықтарға ұшырайды.

Уақытша айырмашылықтар негізгі құралдардың баланстық және салықтық құны мен салықтан шегерілуі мүмкін қаржылық есептілік мақсаттары үшін құрылған резервтер арасындағы айырмашылықтарға қатысты туындайды. Болашақ уақытша айырмашылықтар болашақ пайда үшін есептелуі мүмкін салық шығындары үшін жасалады.

Әрбір есепті күнге Қоғамның басшылығы қаржылық есептіліктегі активтер мен міндеттемелердің баланстық сомаларын тиісті салық базасымен салыстыру арқылы кейінге қалдырылған табыс салығының сомасын айқындайды. Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер тиісті қаржылық жағдай туралы есеп беру күні қолданыста болған немесе іс жүзінде қолданысқа енгізілген заңнама іске асырылатын кезеңге қолданылатын салық мөлшерлемелері бойынша есептеледі.

4. Есеп саясатының негізгі қағидаттары

Ақша қаражаттары және олардың баламалары

Бухгалтерлік баланстағы ақша қаражаттары мен қысқа мерзімді депозиттерге банктердегі ақша қаражаттары және өтеу мерзімі 2023 жылы 14 күннен аспайтын қысқа мерзімді депозиттер кіреді, олар құнның өзгеру тәуекеліне бейім. Қоғам «Шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорындардың және акцияларының (жарғылық капиталына қатысу үлестерінің) бақылау пакеті мемлекетке тиесілі ұйымдардың қаржылық көрсетілетін қызметтерді сатып алуының кейбір мәселелері туралы» Үкіметтің 2004 жылғы 14 қыркүйектегі № 960 қаулысын басшылыққа ала отырып, Басқарма шешімінің хаттамасы негізінде заңнамада белгіленген тәртіппен уақытша бос ақшаны екінші деңгейдегі банктердегі депозиттерге орналастыра алады. Уақытша бос ақшаны анықтау кезеңі кемінде 360 күнді құрайды. 360 күннен аз мерзімге уақытша бос ақша қаражаты 30 күннен аспайтын мерзімге екінші деңгейдегі бір банктегі депозиттерге орналастырылуы мүмкін.

Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есепте кезеңдегі ақша ағындары операциялық, инвестициялық және қаржылық қызметтің ағындары ретінде жіктеледі.

Қоғам операциялық қызметтен ақша ағындарын тікелей әдісті қолдана отырып ұсынады, оған сәйкес жалпы ақшалай түсімдер мен төлемдердің негізгі түрлері туралы ақпарат ашылады.

Қоғам ақша қаражаттарының құрамдас бөліктерін және олардың баламаларын ашады және ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есепте қамтылған сомаларды қаржылық жағдай туралы есепте ұсынылған ұқсас баптармен салыстыруды ұсынады.

Дебиторлармен есеп айырысуды есепке алу

Дебиторлық берешек – бұл ақша қаражатын, тауарларды немесе қызметтерді тікелей дебиторға ұсыну арқылы Қоғам құратын қаржылық активтер.

Дебиторлық берешектің келесі түрлері бар:

- тауарларды сату және қызмет көрсету кезінде туындайтын дебиторлық берешек;
- есеп беретін тұлғалармен есеп айырысу кезінде туындайтын дебиторлық берешек;
- алдын ала төленген салықтар;
- жеткізушілерге берілген аванстар;
- басқа дебиторлық берешек.

Өтеу мерзімдері бойынша Қоғамның дебиторлық берешегі есепті күннен бастап бір жыл ішінде төленеді деп күтілетін қысқа мерзімді берешекке және өтеу мерзімі бір жылдан асатын ұзақ мерзімді берешекке бөлінеді.

Қорлар

Қорларды есепке алу тәртібі, бастапқы құнын айқындау және оны кейіннен шығыстар ретінде тану жөніндегі нұсқаулар, сатудың таза ықтимал бағасына дейін кез келген есептен шығаруды қоса алғанда, Қоғамда «Қорлар» 2 ХҚЕС (IAS) сәйкес белгіленген.

Қорлар – бұл өндіріс немесе қызмет көрсету процесінде тұтынылатын шикізат немесе материалдар түріндегі активтер.

Қоғамдағы барлық қорлар орташа өлшенген құн әдісі бойынша бағаланады.

Қорлар актив ретінде есепте мынадай тану өлшемшарттары болған кезде ғана көрсетіледі:

- 1) болашақта осы актив бойынша экономикалық пайда алу ықтималдығы болған кезде;
- 2) активті сатып алуға немесе өндіруге нақты шығындарды бағалау мүмкін болған жағдайда.

Қоғам қорларды екі шаманың ең азы бойынша бағалайды: нақты құны және сатудың мүмкін болатын таза бағасы. Қорлардың нақты өзіндік құны қорларды осы күйге және орналасқан жеріне келтіру мақсатында жұмсалған барлық нақты сатып алу шығындарын, қайта өңдеу шығындарын және өзге де шығындарды қамтиды.

Қорларды сатып алу шығындарына сатып алу бағасы, импорттық баждар, акциздер және басқа да өтелмейтін салықтар, көлік, экспедиторлық және дайын өнімді, материалдар мен қызметтерді сатып алуға тікелей қатысты басқа шығындар кіреді. Алынған сауда жеңілдіктері, қайтарулар және басқа да осыған ұқсас баптар сатып алу шығындарын анықтаған кезде шегеріледі.

Қоғам таза өткізу құны өзіндік құнынан төмен өтімді емес, ескірген және өзге де қорларға қатысты басшылықты түгендеу және талдау нәтижелері негізінде қорлардың құнсыздануына резервтер жасайды. Резерв бір жылдағы пайда мен залалда көрсетіледі.

Қоғамның қаржылық есептілігі:

- 1) қорларды бағалау үшін қабылданған есеп саясатының қағидаттарын;
- 2) қорлардың жалпы баланстық құнын және қорлардың түрлері бойынша баланстық құнын;
- 3) есепті кезең ішінде шығыс ретінде танылған қорлардың шамасын;
- 4) қорлардың құнсыздануынан болған шығындарға арналған бағалау резервінің шамасын ашады.

Негізгі құралдар

Қоғамдағы негізгі құралдарды есепке алу тәртібі «Негізгі құралдар» 16 ХҚЕС (IAS) сәйкес анықталған.

Қаржылық есептілікті жасау мақсатында Қоғам негізгі құралдардың келесі жіктемесін топтар бойынша қолданады:

- 1) жер;
- 2) ғимараттар мен құрылыстар;
- 3) компьютерлер мен жабдық;
- 4) көлік құралдары;
- 5) басқа да негізгі құралдар.

Негізгі құралдар объектісі, егер мынадай шарттарды (тану өлшемшарттарын) қанағаттандырса ғана актив ретінде танылады:

- 1) Қоғам осы объектімен байланысты болашақ экономикалық пайда алуы ықтимал сияқты;
- 2) осы объектіні сатып алуға жұмсалатын шығындар сенімді бағалануы мүмкін.

Актив ретінде тану критерийлерін қанағаттандыратын негізгі құралдар объектісі бастапқы құны бойынша бағаланады. Кез келген шығындарды бастапқы құнға қосу үшін қажетті шарт олардың объектіні сатып алумен немесе оны жұмыс жағдайына және орналасқан жеріне жеткізумен тікелей байланысы болып табылады.

Өтеусіз негізде алынған негізгі құралдар сараптамалық жолмен айқындалған бухгалтерлік есепте тану күніне алынған активтің әділ құны бойынша бағаланады.

Жарғылық капиталға салым ретінде алынған негізгі құралдар объектісінің бастапқы құны салым енгізілген күні сарапшы айқындаған оның әділ құнына сүйене отырып айқындалады.

Басқа активке айырбастау үшін сатып алынған негізгі құралдар объектісінің бастапқы құны алынған активтің әділ құны деп танылады, мына жағдайларды қоспағанда:

- айырбастау операциясының коммерциялық құрамы жоқ;
- алынған немесе берілген активтің әділ құны сенімді бағалауға жатпайды.

Негізгі құралдардың сапалық сипаттамаларын өзгертпейтін шығындар ағымдағы кезеңнің шығыстарына жатқызылады және олар болған кезде пайда мен залал ретінде танылады.

Негізгі құралдар объектісінің амортизацияланатын құны негізгі құралдар объектісінің пайдалы қызмет мерзімі ішінде амортизация арқылы жүйелі түрде есептен шығарылуы тиіс.

Қоғам активтің амортизацияланатын мөлшерін оның пайдалы қызмет ету мерзімі ішінде өтеу үшін сызықтық амортизация әдісін қолданады.

Негізгі құралдар объектісінің амортизациясы объект пайдалануға дайын болған кезде, яғни ол дұрыс жерде болғанда және оны қуаты мен мақсаты бойынша пайдалануға мүмкіндік беретін күйге келтірілгенде басталады.

Негізгі құралдар объектісінің пайдалы қызмет мерзімі мен тарату құны есепті кезеңнің соңында қайта қаралуы мүмкін, егер пайдаланудан күтулер алдыңғы бағалаулардан айтарлықтай өзгеше болса, өзгеріс сомасы есептік бағалаулардың өзгеруі ретінде түзетілуі керек, ағымдағы айдағы амортизациялық аударымдар және одан кейінгі барлық айлар сәйкесінше түзетілуі керек.

Бастапқы танудан кейінгі негізгі құралдарды есепке алудың кейінгі моделі қайта бағалау күніндегі осы объектінің әділ құнын білдіретін, кейіннен жинақталған амортизацияны және құнсызданудан болған шығындарды шегергендегі қайта бағаланған құн бойынша жүзеге асырылады. Қайта бағалау баланстық құнның есепті кезеңнің соңындағы әділ құнды пайдалана отырып айқындалатын құннан елеулі айырмашылығына жол бермейтін жеткілікті жүйелілікпен жүргізілуі тиіс. Әділ құнды тәуелсіз бағалаушы анықтайды.

Активті тану тоқтатылған кезде капиталға енгізілген қайта бағалаудан түскен өсім тікелей бөлінбеген пайдаға ауыстырылады.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде Қоғам пайдалы пайдаланудың мынадай мерзімдерін қолданады:

	Қызмет мерзімі (жылдар саны)
Жер	амортизацияланбайды
Ғимараттар мен құрылыстар	100 жыл
Көлік құралдары	8-10 жыл
Компьютерлер, деректерді өңдеуге арналған перифериялық құрылғылар	2-5 жыл
Басқалар	3-5 жыл

Қоғамның қаржылық есептілігінде негізгі құралдардың әрбір сыныбы бойынша мынадай ақпарат ашылады:

- 1) жалпы баланстық құнын айқындау үшін пайдаланылатын бағалау базалары;
- 2) амортизацияның қолданылатын әдістері;
- 3) пайдалы пайдаланудың қолданылатын мерзімдері немесе амортизация нормалары;
- 4) есепті кезеңнің басына және соңына жалпы баланстық құн және жинақталған амортизация сомасы (құнсызданудан жинақталған залалдармен бірге) және
- 5) тиісті кезеңнің басталу және аяқталу күніндегі баланстық құнды салыстыру.

Материалдық емес активтер

Қоғамдағы материалдық емес активтерді есепке алу тәртібі, материалдық емес активтердің баланстық құнын және материалдық емес активтер туралы белгілі бір ақпаратты ашуға талап етілетін бағалау тәртібі «Материалдық емес активтер» 38 ХҚЕС (IAS) сәйкес анықталған.

Қоғамда активті материалдық емес актив ретінде есепке алу үшін мынадай шарттарды біржолғы орындау қажет:

- 1) сәйкестендіру;
- 2) бақылау;
- 3) болашақ экономикалық пайда.

Актив ретінде тану өлшемшерттарын қанағаттандыратын материалдық емес актив бастапқы құны бойынша бағаланады.

Материалдық емес активтің бастапқы құны Қоғамның материалдық емес активті сатып алу нұсқасына байланысты қалыптасады.

Материалдық емес активтердің пайдалы қызмет ету мерзімі 2-20 жылды құрайды. Амортизация пайдалы қызмет мерзімі ішінде тікелей әдіспен есептеледі.

Материалдық емес активтердің объектісі ол шыққан кезде немесе активті пайдалануды тоқтату туралы шешім қабылданған жағдайда Қоғамның қаржылық жағдайы туралы есептен шығарылады және одан әрі экономикалық пайда күтілмейді.

Қаржылық есептілікте Қоғам дербес құрылған материалдық емес активтер мен өзге де материалдық емес активтер арасындағы аражігін ажырата отырып, материалдық емес активтердің әрбір сыныбы бойынша мынадай ақпаратты ашады:

- 1) тиісті активтердің пайдалы қызмет мерзімі белгісіз немесе түпкілікті болып табылады ма, егер түпкілікті болса, пайдалы қызмет мерзімі немесе қолданылған амортизация нормалары;
- 2) пайдаланудың соңғы мерзімі бар материалдық емес активтерге қатысты пайдаланылған амортизация әдістері;
- 3) тиісті кезеңнің басында және соңында жалпы баланстық құн және жинақталған амортизация (құнсызданудан жинақталған шығындармен біріктірілген);

- 4) материалдық емес активтердің амортизациясы енгізілген жиынтық кіріс туралы есептің бабы (баптары);
- 5) тиісті кезеңнің басы мен аяғындағы баланстық құнды салыстырып тексеру.

Еңбек және жалақы есебі

Қоғамдағы қызметкерлерге берілетін сыйақылар туралы ақпаратты есепке алу және ашу қағидалары «Қызметкерлерге берілетін сыйақылар» 19 ХҚЕС (IAS) сәйкес анықталған.

Қоғамдағы қызметкерлерге берілетін сыйақылар:

- 1) қызметкерлер тиісті қызметтер көрсеткен жылдық есепті кезең аяқталғаннан кейін он екі ай өткенге дейін толық көлемде төленуі күтілетін қызметкерлерге қысқа мерзімді сыйақылар;
- 2) еңбек қызметі аяқталғаннан кейінгі сыйақылар;
- 3) қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар;
- 4) жұмыстан шығу жәрдемақылары кіреді.

Қызметкер Қоғамға толық жұмыспен қамту, толық емес жұмыс күні негізінде, тұрақты, бір реттік немесе уақытша негізде қызмет көрсете алады.

Егер қызметкер есепті кезең ішінде Қоғамға қызмет көрсетсе, Қоғам қызметкерлерге осы қызметтерге айырбастау үшін төленетін қысқа мерзімді сыйақылардың дисконтталмаған мөлшерін тануы керек:

- 1) міндеттеме ретінде (есептелген шығыс), төленген соманы шегергеннен кейін. Егер қазірдің өзінде төленген сома төлемдердің дисконтталмаған мөлшерінен асып кетсе, Қоғам бұл асып кетуді тиісті алдын ала төлем, мысалы, болашақ төлемдердің қысқаруына немесе ақшалай қаражаттың қайтарылуына әкелетін шамада актив (алдын ала төленген шығыс) ретінде тануы керек;
- 2) шығыс ретінде.

Қоғам есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша жинақталған пайдаланылмаған ақылы болмау уақыты үшін қызметкерге төлеуді көздейтін қосымша сома ретінде жинақталған ақылы болмау уақытын төлеуге күтілетін шығындарды бағалауы керек.

Қоғам пайдаға қатысуға және сыйақыларды төлеуге күтілетін шығыстарды таниды, егер:

- 1) Қоғамның бұрынғы оқиғалардың нәтижесінде мұндай төлемдерді жүзеге асыруға қолданыстағы заңды немесе тәжірибеге негізделген міндеттемесі бар;
- 2) міндеттемені сенімді түрде бағалауға болады.

Қолданыстағы міндеттеме Қоғамның төлемдерге нақты баламасы болмаған жағдайда ғана туындайды.

Еңбекақы төлеу шарттары, еңбекақы төлеу жүйесін әзірлеудің, Қоғам қызметкерлерін материалдық ынталандыру мен әлеуметтік қолдаудың жалпы қағидалары еңбекақы төлеу, Қоғам қызметкерлерін материалдық ынталандыру және әлеуметтік қолдау туралы ережемен белгіленеді.

Қаржылық есептілікте Қоғам қысқа мерзімді сыйақылар мен шығыстар ретінде танылған сомалар туралы ақпаратты ашады:

- 1) есепті кезеңдегі еңбекақы төлеу қоры бойынша шығыстар сомасы;
- 2) қызметкерлерге төленген жалақы сомасы;
- 3) есепті кезеңнің басында және соңында қызметкерлерге еңбекақы төлеу бойынша берешек сомасы.

Міндеттемелерді есепке алу

Кредиторлық берешек – бұл Қоғамның басқа заңды және жеке тұлғалар (кредиторлар) алдындағы, көрсетілген қызметтер, пайдалануға берілген тауар немесе қарыз үшін берешегі.

«Қаржы құралдары: ұсыну» 32 ХҚЕС (IAS) тұрғысынан кредиторлық берешек қаржылық міндеттеме болып табылады.

Кредиторлық берешекті бағалау «Қаржы құралдары» 9 ХҚЕС (IFRS) сәйкес жүзеге асырылады.

Қаржылық міндеттеме – бұл келесі міндеттеме:

- 1) шартта көзделген міндет:
 - ақшалай қаражатты немесе өзге қаржы активін басқа ұйымға беру; немесе
 - Қоғам үшін ықтимал тиімсіз жағдайларда басқа ұйыммен қаржылық активтермен немесе қаржылық міндеттемелермен алмасу; немесе
- 2) есеп айырысулар Қоғамның меншікті үлестік құралдарымен жүзеге асырылатын немесе жүзеге асырылуы мүмкін және:

- Қоғам өзінің үлестік құралдарының ауыспалы санын беруге міндетті немесе міндетті болуы мүмкін туынды емес құрал; немесе
- есеп айырысулар ақшалай қаражаттың немесе өзге де қаржы активінің тіркелген сомасын Қоғамның меншікті үлестік құралдарының белгіленген санына айырбастау жолымен өзге тәсілмен реттелетін немесе реттелуі мүмкін туынды құрал.

Қоғам қаржылық міндеттемені алғаш мойындаған кезде, ол барлық қаржылық міндеттемелерді кейіннен амортизацияланған құн бойынша бағаланады деп жіктейді:

- 1) пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер. Міндеттемелер болып табылатын туынды құралдарды қоса алғанда, мұндай міндеттемелер кейіннен әділ құны бойынша бағаланады;
- 2) қаржы активін беру тануды тоқтату үшін талаптарға сәйкес келмеген жағдайда немесе жалғасып жатқан қатысуды есепке алу қағидаты қолданылған кезде туындайтын қаржылық міндеттемелер;
- 3) қаржылық кепілдік шарттары;
- 4) нарықтық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлеме бойынша қарыз беру жөніндегі міндеттемелер;
- 5) бизнесті біріктіру кезінде сатып алушы мойындаған шартты өтемақы.

Бастапқы танудан кейін қоғам қаржылық міндеттемені жіктеуге сәйкес бағалайды.

Қоғам қаржылық міндеттемені (немесе қаржылық міндеттеменің бір бөлігін) қаржылық жағдай туралы есептен, егер ол өтелген болса, яғни шартта көзделген міндеттеме орындалған, күші жойылған немесе мерзімі аяқталғаннан кейін тоқтатылған кезде ғана алып тастауы керек.

Өтелген немесе екінші тарапқа берілген қаржылық міндеттеменің (немесе қаржылық міндеттеменің бір бөлігінің) баланстық құны мен берілген ақшалай емес активтерді немесе өзіне қабылдаған міндеттемелерді қоса алғанда, төленген өтем сомасы арасындағы айырма пайда немесе залал құрамында танылады.

Салық салу

Табыс салығын есепке алу тәртібі Қоғамда «Табыс салығы» 12 ХҚЕС (IAS) сәйкес анықталады.

Салық бойынша шығыс (салық бойынша кіріс) ағымдағы салық бойынша шығысты (кірісті) және кейінге қалдырылған салық бойынша шығысты (кірісті) қамтиды.

Ағымдағы салық – салық органдары белгілеген ережелерге сәйкес айқындалатын кезеңдегі салық салынатын пайдаға қатысты төленуге жататын пайдаға салынатын салықтардың сомасы.

Ағымдағы және алдыңғы кезеңдер үшін төленбеген ағымдағы салық сомалары міндеттеме ретінде танылады. Егер ағымдағы және алдыңғы кезеңдерге қатысты төленген сома осы кезеңдерге қатысты төленуге жататын сомадан асып кетсе, онда асып кеткен сома актив ретінде танылады.

Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі барлық салық салынатын уақытша айырмашылықтарға қатысты танылады.

Активті тану фактісі оның баланстық құнын өтеу болашақ кезеңдерде Қоғамға түсетін экономикалық пайда түрінде болады деп болжайды. Егер активтің баланстық құны оның салық құнынан асып кетсе, онда салық салынатын экономикалық пайда сомасы салық салу мақсатында шегерімге қабылдауға рұқсат етілген сомадан асып түседі. Бұл айырмашылық салық салынатын уақытша айырмашылықты білдіреді, ал болашақ кезеңдерде пайда салығын төлеу міндеті кейінге қалдырылған салық міндеттемесі болып табылады. Активтің баланстық құны өтелетіндіктен, көрсетілген салық салынатын уақытша айырмашылық қалпына келтіріліп, Қоғам салық салынатын пайда алады. Нәтижесінде салық төлемдері түріндегі экономикалық пайда ұйымынан кету ықтималдығы артады. Осының салдарынан кейінге қалдырылған барлық салық міндеттемелерін тану талап етіледі.

Кейбір уақытша айырмашылықтар кіріс немесе шығыс бухгалтерлік пайдаға бір кезеңде, ал салық салынатын пайдаға басқа кезеңде енгізілген жағдайда пайда болады.

Міндеттемені мойындаудың өзі оның баланстық құны болашақ кезеңдерде ұйымнан экономикалық пайда әкелетін ресурстардың кетуі арқылы өтеледі деп болжайды. Ұйымнан ресурстардың жылыстауы орын алған кезде, олардың құны бұл міндеттеме танылған кезеңнен кейінгі кезеңге салық салынатын пайданы анықтау кезінде ішінара немесе толығымен шегерімге алынуы мүмкін. Мұндай жағдайларда міндеттеменің баланстық құны мен оның салық құны арасында уақытша айырмашылық пайда болады. Демек, салық салынатын пайданы анықтау кезінде міндеттеменің тиісті бөлігін шегеруге болатын болашақ кезеңдерде өтелетін табыс салығына қатысты кейінге қалдырылған салық активі пайда болады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері есепті кезеңнің соңында қолданылып жүрген салық ставкалары мен салық заңнамасына сүйене отырып, активті іске асыру немесе міндеттемені өтеу кезеңінде қолданылатын салық ставкалары бойынша бағалануы тиіс.

Кейінге қалдырылған табыс салығы қаржылық есептілік мақсаттары үшін активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен салық салу мақсаттары үшін айқындалған осы активтер мен міндеттемелердің салық құны арасындағы уақытша айырмашылықтар бойынша баланстық міндеттемелер әдісі бойынша есепке алынады.

Ағымдағы және кейінге қалдырылған салықтар кіріс немесе шығыс ретінде танылады және кезеңдегі пайда немесе залал құрамына енгізіледі.

Зейнетақы және өзге де міндеттемелер

Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес Қоғам жинақтаушы зейнетақы қорларына аударымдар ретінде қызметкерлердің жалақысының 10% мөлшерінде төлемдерді жүзеге асырады. Бұл сомалар олар пайда болған кездегі шығындарға жатады. Зейнетақы қорларына төлемдер қызметкерлердің жалақысынан ұсталады және жиынтық кіріс туралы есепте жалпы жалақы шығындарына қосылады. Қоғамда өз қызметкерлерін зейнетақымен қамсыздандыруға байланысты басқа міндеттемелер жоқ.

Кіріс пен шығысты тану

Сатып алушымен жасалған шартта көзделген кірістер мен ақша ағындарының пайда болуының сипаты, шамасы, мерзімі және белгісіздігі туралы ақпаратты көрсету кезінде Қоғам қолданатын қағидаттар Қоғамда «Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім» 15 ХКЕС (IFRS) сәйкес анықталған.

Қоғам уәде етілген қызметтердің сатып алушыға берілуін көрсету үшін кірісті Қоғамның осындай тауарларға немесе қызметтерге айырбастау құқығын күтетін өтемақыны көрсететін сомада таниды.

Қоғам сатып алушыға қызмет көрсету арқылы орындау міндетін орындаған кезде Қоғам кірісті таниды.

Шығыстар пайда болуына қарай танылады және олар жататын кезеңдегі есептеу әдісі негізінде қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Шығыстарға табыс (өзіндік құн) алу үшін қажетті шығыстар, әкімшілік шығыстар және Қоғамның әдеттегі қызметі барысында туындайтын өзге де операциялық шығыстар жатады.

Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу

Қоғам «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу» 24 ХКЕС (IAS) талаптарына сәйкес байланысты тараптар туралы ақпаратты ашады.

Байланысты тарап – өзінің қаржылық есептілігін құрайтын Қоғаммен байланысты жеке тұлға немесе ұйым.

Байланысты тараппен жасалатын операция – Қоғам мен онымен байланысты тарап арасындағы ресурстарды, қызметтерді немесе міндеттемелерді, бұл ретте ақы алынатынына қарамастан беру.

Байланысты тараптармен қарым-қатынас, егер байланысты тараптармен операциялар жасалмаса да, ұйымның пайдасына немесе шығынына және қаржылық жағдайына әсер етуі мүмкін. Мұндай қарым-қатынастың болуы ұйымның басқа тараптармен операцияларына әсер ету үшін жеткілікті болуы мүмкін.

Байланысты тараптармен қарым-қатынас болуы мүмкін қатынастардың әрбір жағдайын қарастырған кезде, олардың заңды нысаны ғана емес, осындай қатынастардың мәні ескеріледі.

Қоғамның байланысты тараптары Қоғамның негізгі персоналы, сондай-ақ Қоғамның Жалғыз акционері болып табылады.

Бағалау және шартты міндеттемелер, шартты активтер

Бағалау міндеттемесі – орындау мерзімі белгісіз міндеттеме немесе белгісіз шамадағы міндеттеме. Бағалау міндеттемелері басқа міндеттемелерден есеп айырысуды жүргізу үшін талап етілетін мерзімдерге немесе болашақ шығындардың шамасына қатысты белгісіздіктің болуымен ерекшеленеді.

Шартты міндеттеме:

1) өткен оқиғалардан туындайтын және болуы бір немесе бірнеше болашақ оқиғалардың басталуымен немесе басталмауымен ғана расталатын, олардың басталуына сенімділік жоқ және Қоғамның толық бақылауында болмайтын ықтимал міндет; немесе

2) өткен оқиғалардан туындайтын, бірақ танылмайтын қолданыстағы міндет, себебі:

- жауапкершілікті реттеу үшін экономикалық пайдасы бар ресурстарды жою қажет болуы мүмкін емес; немесе

- міндеттің шамасын жеткілікті сенімділік дәрежесімен бағалау мүмкін емес.

Қоғам шартты міндеттемелерді мойындамайды. Шартты міндеттеме туралы ақпарат қаржылық есептілікке ескертулерде ашылады.

Шартты актив – бұл өткен оқиғалардан туындайтын мүмкін актив, оның болуы тек бір немесе бірнеше болашақ оқиғалардың басталуымен немесе басталмауымен расталады, олардың басталуына сенімділік жоқ және Қоғамның толық бақылауында емес.

Қоғам шартты активтерді мойындамайды. Шартты актив туралы ақпарат қаржылық есептілікке ескертулерде ашылады.

Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Қандай жағдайларда Қоғам есепті кезеңнен кейінгі оқиғаларды ескере отырып, қаржылық есептілікті түзетеді, «Есепті кезеңнен кейінгі оқиғалар» 10 ХҚЕС (IAS) сәйкес айқындалады.

Есепті кезеңнен кейінгі оқиғалар – есепті кезеңнің соңы мен шығарылымға қаржылық есептілікті мақұлдау күні арасындағы кезеңде орын алатын қолайлы да, қолайсыз да оқиғалар. Мұндай оқиғалардың екі түрі бар:

- 1) есепті күні болған жағдайларды растайтын оқиғалар (есепті кезеңнен кейінгі түзету оқиғалары); және
- 2) есепті кезеңнен кейін туындаған жағдайлар туралы куәландыратын оқиғалар (есепті кезеңнен кейінгі оқиғаларды түзетпейтін).

Дивидендтер

Дивидендтерді есептеу және төлеу «Акционерлік қоғамдар туралы» ҚР Заңына, «Мемлекеттік мүлік туралы» ҚР Заңына, «Мемлекеттік акциялар пакетіне дивидендтер және ұйымдарға қатысудың мемлекеттік үлестеріне кірістер туралы» ҚР Үкіметінің 2020 жылғы 27 наурыздағы №142 қаулысына сәйкес жүзеге асырылады.

Меншікті капиталды есепке алу

Қаржылық жағдай туралы есептегі капитал келесі баптар бойынша жіктеледі:

- 1) Жарғылық капитал;
- 2) Басқа жиынтық кірістің құрамдастары;
- 3) Бөлінбеген пайда (жабылмаған шығын).

Қоғамның жарғылық капиталы 905 752 мың теңге мөлшерінде қалыптастырылды.

2023 жылғы 01 қаңтардан бастап қаржылық есептілік пен интерпретацияның жаңа және қайта қаралған халықаралық стандарттарын қолдану.

Төмендегі стандарттар мен түсіндірмелерге түзетулер Қоғамға 2023 жылдың 1 қаңтарынан бастап қолданыла бастады:

Негізгі құралдар 16 ХҚЕС (IAS) түзетулері – болжамды пайдалануға дейінгі түсімдер.

ХҚЕС жыл сайынғы жетілдіру, 2018-2020 жылдар кезеңі (2020 жылғы мамыр).

«Тұжырымдамалық негіздерге сілтемелер» 3 ХҚЕС түзетулері (IFRS) (2020 жылғы мамыр).

«Пайдасыз шарттар – келісімшартты орындау құны» 37 ХҚЕС (IAS) (2020 жылғы мамыр) түзетулері.

Жоғарыда аталған стандарттар мен түсіндірмелерді Қоғам басшылығы қарады, бірақ Қоғамның қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпеді.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген ХҚЕС жаңа және қайта қаралған стандарттары.

Осы қаржылық есептілікті бекіту сәтінде қоғам шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген мынадай жаңа және қайта қаралған ХҚЕС қолданбаған:

16 ХҚЕС-ке түзетулер (IFRS) – 2024 жылдың 01 қаңтарынан бастап сату кезінде жалдау міндеттемесі.

1 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер – 2024 жылғы 01 қаңтардан бастап келісімдермен ұзақ мерзімді міндеттемелер.

5. Бухгалтерлік баланс. 010-жол «Ақша қаражаты».

(мың теңгемен)

Атауы	31.12.2023 ж.	31.12.2022 ж.
Ағымдағы шоттардағы ақша қаражаттары	34 189	3 790
Жинақ шоттарындағы ақша қаражаттары	498 473	447 864
Жиыны	532 662	451 654

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ есеп айырысу шоттарындағы жылдың ақша қаражатының қалдықтары туралы анықтамаларға сәйкес 31.12.2023 жылғы жағдай бойынша Қоғамның ақша қаражатының қалдықтары:

(мың теңгемен)

Банктік сәйкестендіру коды (БСК)	Жеке сәйкестендіру коды (ЖСК)	Валюта атауы	31.12.2023 жылғы жағдай бойынша ақша қаражатының қалдығы
KKMFKZ2A	KZ10070KK1KS00044004	KZT	
HSBKKZKX	KZ326017111000000185	KZT	5
HSBKKZKX	KZ336017111000000652	RUB	1 675
HSBKKZKX	KZ76601A871010925921	RUB	
HSBKKZKX	KZ866017111000000086	KZT	

HSBKKZKX	KZ066017111000001041	EUR	
HSBKKZKX	KZ216017111000000480	GBR	
HSBKKZKX	KZ786017111000001297	USD	31 819
HSBKKZKX	KZ246017111000000426	CNY	
HSBKKZKX	KZ846010111000196800	KZT	11
HSBKKZKX	KZ256017111000001184	CHF	
HSBKKZKX	KZ686018821001099771	KZT	
HSBKKZKX	KZ636018821001119261	KZT	
HSBKKZKX	KZ116018871000390221	KZT	679
HSBKKZKX	KZ59601A321000175211	KZT	
HSBKKZKX	KZ13601A871005897411	USD	
HSBKKZKX	KZ37601A871005895621	USD	
Жиыны			34 189

Есепті жылдың соңында және қаржылық есептілік аудитін жүргізу кезінде активтердің құнсыздануы байқалмайды, Қоғамның ақшалай қаражаты банктерде сақталады және есеп айырысуды жүзеге асыру үшін қаражаттың болмауы себебінен төлемдердің кешіктірілуі орын алмайды. Депозиттер бойынша шартқа сәйкес Қоғам өз салымдары мен сыйақыларын уақтылы алды.

Жинақ шоттарындағы ақша қаражаттары:

Есепті кезеңде сыйақылар бойынша кіріс 28 599 мың теңгені құрады. Ұсталған корпоративтік табыс салығы 4 290 мың теңге. Сыйақы Қоғамның ағымдағы шотына аудару арқылы төленді. Пайыздық кіріс кірістер мен шығыстар туралы есепте танылады (24-ескертпе). 2023 жылғы 31 желтоқсанға есептелген және алынбаған пайыздық сыйақылар жоқ. Қысқа мерзімді салымның мөлшері 2023 жылғы 29 желтоқсанға (2024 жылғы 03 қаңтарға дейінгі мерзімге) 498 473 мың теңгені құрады.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мынадай халықаралық кредиттік рейтингтері бар екінші деңгейдегі банктердегі ақша қаражаты:

<i>теңгемен</i>	<i>Мың</i>	<i>Standard and Poor's рейтингі</i>	<i>2023 жылғы 31 желтоқсанға</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсанға</i>
<i>Ақшалай қаражат</i>				
«Қазақстан халық жинақ банкі» АҚ		BB+/ B	532 662	447 864
Екінші деңгейдегі банктердегі ақша қаражатының жиыны			532 662	447 864

6. Бухгалтерлік баланс. 016-жол «Қысқа мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек».

	<i>(мың теңгемен)</i>	
<i>Атауы</i>	<i>31.12.2023 ж.</i>	<i>31.12.2022 ж.</i>
Сатып алушылар мен тапсырыс берушілердің қысқа мерзімді дебиторлық берешегі	9 100	31 177
Жиыны	9 100	31 177

Сатып алушылар мен тапсырыс берушілердің қысқа мерзімді дебиторлық берешегін таратып жазу:

	<i>(мың теңгемен)</i>	
<i>Контрагенттің атауы</i>	<i>31.12.2023 ж.</i>	<i>31.12.2022 ж.</i>
ASIAN DEVELOPMENT BANK INSTITUTE	9 100	18 025
Азия және Тынық мұхиты экономикалық және әлеуметтік комиссиясы (ЭСКАТО)		13 152
Жиыны	9 100	31 177

7. Бухгалтерлік баланс. 017-жол «Жалдау бойынша қысқа мерзімді дебиторлық берешек».

	<i>(мың теңгемен)</i>	
<i>Атауы</i>	<i>31.12.2023 ж.</i>	<i>31.12.2022 ж.</i>
Жалдау бойынша қысқа мерзімді дебиторлық берешек («Ғалымдардың Еуразиялық экономикалық клубы» қауымдастығы)		2 260

Жиыны		2 260
-------	--	-------

8. Бухгалтерлік баланс. 019-жол «Ағымдағы табыс салығы».

(мың теңгемен)

Атауы	31.12.2023 ж.	31.12.2022 ж.
Корпоративтік табыс салығы	7 786	3 052
Жиыны	7 786	3 052

9. Бухгалтерлік баланс. 020-жол «Қорлар»

(мың теңге)

Атауы	31.12.2023 ж.	31.12.2022 ж.
Шикізат және материалдар	15 682	17 005
Тауарлар	736	736
Қорлардың құнсыздануынан болған шығындарға арналған бағалау резерві	(8 496)	(9 250)
Жиыны	7 922	8 491

Есепті кезеңде Қоғам қорларының өзгеруі келесідей болды:

(мың теңге)

	01.01.2023	Келіп түсті	Пайдаланылды/шықты	Резерв	31.12.2023 жылға
Шикізат және материалдар	17 005	5 838	(6 407)	(754)	15 682
Тауарлар	736				736
Бағалау резерві	(9 250)			754	(8 496)
Жиыны	8 491	5 838	(6 407)	0	7 922

10. Бухгалтерлік баланс. 022-жол «Өзге қысқа мерзімді активтер».

(мың теңге)

Атауы	31.12.2023 ж.	31.12.2022 ж.
Қосылған құн салығы	45	35
Басқа салықтар және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер	4	1 623
Берілген қысқа мерзімді аванстар	23	3
Қызметкерлерге берілген аванстар	2 379	3 952
Болашақ кезеңдердің шығындары	2 862	1 072
Шарттар бойынша қысқа мерзімді активтер		112
Жиыны	5 313	6 797

Болашақ кезеңдердің шығындарын таратып жазу:

(мың теңге)

Атауы	31.12.2022 жылға	Түсім	Кезең шығыстарына жатқызылды	31.12.2023 жылға
Бағдарламалық қамтамасыз ету Антивирус	515	980	(678)	817
Бағдарламалық қамтамасыз ету ZOOM	15	123	(126)	12
Анықтамалық жүйе AGTUALIS	11	188	(187)	12
АҚЖ сақтандыру	234	299	(410)	123
Жылжымайтын мүлікті сақтандыру	297	727	(705)	319
Ақпаратқа ресурстарға қол жеткізу (www.kompra.kz)		890	(522)	368
ЭЫДҰ кітапханасына кіру		1 796	(598)	1 198

SSL сертификаты		14	(1)	13
Жиыны	1 072	5 017	(3 227)	2 862

11. Бухгалтерлік баланс. 117-жол «Ұзақ мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек».

(мың теңге)

Атауы	31.12.2023 ж.	31.12.2022 ж.
Ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	456 217	456 217
<i>Ұзақ мерзімді дебиторлық берешектің құнсыздануынан болған шығындарға арналған бағалау резерві</i>	<i>(456 217)</i>	<i>(456 217)</i>
Жиыны	0	0

«Қазақстандық экономикалық бастамалар қоры» КҚ-ның Қоғам алдындағы 456 217 мың теңге мөлшеріндегі берешегі 2018 жылы пайда болды. Қоғам Астана қаласы бойынша сот орындаушыларының өңірлік жеке төлеміне мәжбүрлеп орындауға атқару парағын жіберді. Атқарушылық құжатты 20.02.2024 жылғы қайтару туралы қаулымен борышкерде өндіріп алынуы мүмкін мүліктің жоқтығы үшін атқару парағы қайтарылды.

12. Бухгалтерлік баланс. 121-жол «Негізгі құралдар».

(мың теңге)

	Жер	Ғимараттар мен құрылыстар	Басқа НҚ	Жиыны
01.01.2022 жылғы бастапқы құны	22 273	1 541 250	108 595	1 672 118
Есепті кезеңде сатып алынды			10 029	10 029
Есепті кезеңде шықты			(6 047)	(6 047)
31.12.2022 жылғы бастапқы құны	22 273	1 541 250	112 577	1 676 100
Есепті кезеңде сатып алынды			6 047	6 047
Есепті кезеңде шықты			(3 647)	(3 647)
31.12.2023 жылғы бастапқы құны	22 273	1 541 250	114 977	1 678 500
01.01.2022 жылға жинақталған амортизация		3 616	76 482	80 098
Бір жылға есептелген амортизация		17 724	14 121	31 845
Есепті кезеңде шығу			(5 792)	(5 792)
31.12.2022 жылға жинақталған амортизация		21 340	84 811	106 151
Бір жылға есептелген амортизация		18 239	8 721	26 960
Есепті кезеңде шығу			(3 646)	(3 646)
31.12.2023 жылға жинақталған амортизация		39 579	89 886	129 465
31.12.2022 жылғы баланстық құны	22 273	1 519 910	27 766	1 569 949
31.12.2023 жылғы баланстық құны	22 273	1 501 671	25 091	1 549 035

Барлық активтер Қоғамға меншік құқығымен тиесілі және бұл құқықтарға ешқандай шектеулер жоқ, қандай да бір міндеттемелерді қамтамасыз ету ретінде кепілге қойылмаған, жауапты сақтауда жоқ. Түгендеу Қоғамның есеп саясатында белгіленген мерзімде жүргізіледі. Негізгі құралдарды есепке алу үшін Қоғам жинақталған тозуды және құнсызданудан болған шығындарды шегергенде артық бағаланған құны бойынша есепке алу моделін қолданады.

13. Бухгалтерлік баланс. 125-жол «Материалдық емес активтер».

(мың теңге)

	НМА	Жиыны
Бастапқы құны		
2022 жылғы 1 қаңтарға	39 464	39 464
Түсімдер		
2022 жылғы 31 желтоқсанға	39 464	39 464

Түсімдер	625	625
2023 жылғы 31 желтоқсанға	40 089	40 089
Есептелген амортизация		0
2022 жылғы 1 қаңтарға	(23 444)	(23 444)
Кезең үшін амортизациялық аударымдар	(5 384)	(5 384)
2022 жылғы 31 желтоқсанға	(28 827)	(28 827)
Кезең үшін амортизациялық аударымдар	(4 443)	(4 443)
2023 жылғы 31 желтоқсанға	(33 270)	(33 270)
Баланстық құн		
2022 жылғы 31 желтоқсанға	10 637	10 637
2023 жылғы 31 желтоқсанға	6 819	6 819

14. Бухгалтерлік баланс. 127-жол «Өзге де ұзақ мерзімді активтер».

(мың теңге)

Атауы	31.12.2023 ж.	31.12.2022 ж.
LEAP лицензиясы (24 ай)		540
Жиыны		540

15. Бухгалтерлік баланс. 214-жол «Қысқа мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек».

(мың теңге)

Атауы	31.12.2023 ж.	31.12.2022 ж.
Жеткізушілер мен мердігерлерге қысқа мерзімді кредиторлық берешек	877	3 026
Жиыны	877	3 026

Сауда-саттық кредиторлық берешек және басқа қысқа мерзімді кредиторлық берешек соманың әділ құны болып табылатын бастапқы құны бойынша есепке алынады.

Жеткізушілердің қысқа мерзімді кредиторлық берешегін таратып жазу:

(мың теңге)

Контрагент	31.12.2023 ж.	31.12.2022 ж.
«Астана Су Арнасы» ШЖҚ МКК	87	42
«KZQSD» ЖШС		48
«Қазақтелеком» АҚ	332	282
«Кәсіпкерлікті дамыту» ҚБ		35
«Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» АҚ	43	38
Широв Александр Александрович		2 300
«Астанаэнергосбыт» ЖШС	415	281
Жиыны	877	3 026

16. Бухгалтерлік баланс. 215-жол «Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері».

(мың теңге)

Атауы	31.12.2023 ж.	31.12.2022 ж.
Қызметкерлерге берілетін сыйақылар бойынша қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері	38 402	38 169
Жиыны	38 402	38 169

17. Бухгалтерлік баланс. 217-жол «Қызметкерлерге сыйақы».

(мың теңге)

Атауы	31.12.2023 ж.	31.12.2022 ж.
-------	---------------	---------------

Еңбекақы төлеу бойынша қысқа мерзімді берешек	938	4
Жиыны	938	4

18. Бухгалтерлік баланс. 222-жол «Өзге де қысқа мерзімді міндеттемелер».

Атауы	(мың теңге)	
	31.12.2023 ж.	31.12.2022 ж.
Салықтар бойынша міндеттемелер	37 842	17 844
Аударымдар бойынша міндеттемелер	5 675	182
Алынған аванстар	680	
Қысқа мерзімді кепілдік міндеттемелері		19
Жиыны	44 197	18 045

19. Бухгалтерлік баланс. 316-жол «Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері».

Атауы	(мың теңге)	
	31.12.2023 ж.	31.12.2022 ж.
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	248 973	252 382
Жиыны	248 973	252 382

Уақыт айырмашылықтарының қозғалысы:

	(мың теңге)		
	2022 жылғы 31 желтоқсандағы сальдо	Есепті кезеңдегі өзгеріс	2023 жылғы 31 желтоқсандағы сальдо
Активтер			
Қорлар бойынша резерв	(1 850)	150	(1 700)
Пайдаланылмаған жіберу бойынша резервтер	(7 634)	(46)	(7 680)
Міндеттемелер			
Негізгі құралдар бойынша амортизация	53 881	(658)	53 223
Қайта бағалаудың салықтық әсері:			0
Әкімшілік ғимарат бойынша	204 553	(2 669)	201 884
Жер учаскесі бойынша	3 432	(186)	3 246
Таза кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	252 382	(3 409)	248 973

20. Бухгалтерлік баланс. Капитал.

Атауы	(мың теңге)	
	31.12.2023 ж.	31.12.2022 ж.
Жарғылық капитал	905 752	905 752
Негізгі құралдарды қайта бағалау бойынша резерв	820 735	831 938
Бөлінбеген пайда өтелмеген шығын	58 763	35 241
Жиыны	1 785 250	1 772 931

Қоғамның Жалғыз акционері «ҚР Ұлттық экономика министрлігі» ММ болып табылады. 31.12.2023 жылғы жағдай бойынша акционерлік капитал «Акционерлік қоғамдар туралы» ҚР Заңына сәйкес толық төленді.

31.12.2023 жылға арналған акциялар туралы ақпарат:

Шығарылған акциялар саны, дана	905 752
Олардың ішінде:	
Жай акциялар	905 752
Жай акцияның номиналды құны	1 000 теңге

Жай акциялар құжатсыз түрде шығарылды және орналастырылды, НИН коды-KZ1C00006634.

Акцияға шаққандағы пайда көрсеткіші бір жылдағы таза пайда және жыл ішінде орналастырылған қарапайым акциялардың орташа өлшенген саны негізінде есептеледі. Қоғамда сұйылту әсері бар әлеуетті жай акциялар жоқ.

	2023 жыл	2022 жыл
Таза пайда, мың теңге	51 146	57 391
Жай акциялар саны, дана	905 752	905 752
Акцияға шаққандағы таза пайда (залал), теңге	56	63

Бөлінбеген пайда (жабылмаған шығын)

	2023 жыл	2022 жыл
Кезеңнің басындағы бөлінбеген пайда	35 241	461 082
Салық әсерін ескере отырып, резервті ауыстыру	14 057	10 070
Бір жылдағы пайда	51 146	57 391
Бюджет кірісіне төленген дивидендтер	(40 174)	(37 132)
Түзетулер	(1 507)	(456 170)
Кезеңнің соңында бөлінбеген пайда	58 763	35 241

21. Пайда мен залал туралы есеп. 010-жол «Түсім».

	2023 жыл	2022 жыл
Кіріс баптары	2023 жыл	2022 жыл
Мемлекеттік тапсырма бойынша қызметтер көрсету	1 404 450	1 114 268
Ғылыми зерттеулер жүргізу (ҚР БҒМ гранттары)	64 536	45 007
Басқа да қызметтерді іске асыру	232 718	347 185
Жиыны	1 701 704	1 506 460

Қоғамның кіріс алуға бағытталған негізгі қызметі ғылыми-зерттеу жұмыстары саласындағы мемлекеттік тапсырысты орындау, сондай-ақ өзге де ақылы қызметтер көрсету болып табылады.

22. Пайда мен залал туралы есеп. 011-жол «Өткізілген тауарлар мен қызметтердің өзіндік құны».

	2023 жыл	2022 жыл
Шығындар баптары	2023 жыл	2022 жыл
Консалтингтік қызметтер	8 500	34 712
Еңбекақы төлеуге арналған шығыстар, оның ішінде:	1 176 302	978 108
<i>Пайдаланылмаған еңбек демалысы бойынша резерв</i>	233	10 196
Салықтар мен аударымдар	140 286	117 664
Сақтандыру шығыстары	892	768
Активтердің амортизациясы	25 123	29 652
Иссапар шығыстары	24 749	23 948
Ақпараттық қызметтер	2 351	12 485
Аударма қызметтері	15 619	13 039
Активтерді ұстауға және оларға қызмет көрсетуге арналған шығыстар	27 643	26 170
Байланыс қызметтері	2 764	2 581
Материалдар	5 433	2 977
Типографиялық қызметтерге арналған шығыстар	1 345	487
Күзет шығыстары	3 344	3 120
Басқа шығыстар	315	3 201
Жиыны	1 434 666	1 248 912

23. Пайда мен залал туралы есеп. 014-жол «Әкімшілік шығыстар».

	2023 жыл	2022 жыл
Шығындар баптары	2023 жыл	2022 жыл
Еңбекақы төлеу бойынша шығыстар	186 129	180 070

Салықтар мен аударымдар	24 691	23 799
Активтерді ұстауға және оларға қызмет көрсетуге арналған шығыстар	4 691	3 539
Банк комиссиясы	538	2 125
Коммуналдық қызметтер	3 240	3 004
Материалдарға шығыстар	818	1 041
Ақпараттық қызметтер	1 206	630
Кәсіби қызметтер	939	599
Күзет шығыстары	836	780
Байланыс қызметтері	716	634
Аудит шығыстары	1 160	816
Іссапар шығыстары	803	2 461
Сақтандыру шығыстары	223	192
Активтердің амортизациясы	6 281	7 577
Басқа шығыстар	6 003	4 281
Жиыны	238 274	231 548

24. Пайда мен залал туралы есеп. 021-жол «Қаржылық кірістер».

	(мың теңге)	
Кіріс баптары	2023 жыл	2022 жыл
Депозиттер бойынша пайыздар түріндегі кірістер	28 599	30 755
Жиыны	28 599	30 755

25. Пайда мен залал туралы есеп. 024-жол «Өзге де кірістер».

	(мың теңге)	
Кіріс баптары	2023 жыл	2022 жыл
Айыппұлдар, өсімпұлдар бойынша кірістер	13	
Жалдау кірістері	6 487	15 903
Басқа кірістер	29	10
Жиыны	6 529	15 913

26. Пайда мен залал туралы есеп. 025-жол «Өзге шығыстар».

	(мың теңге)	
Шығындар баптары	2023 жыл	2022 жыл
Валюта айырбастау кезіндегі шығыстар, нетто	531	182
Бағамдық айырмашылықтар бойынша шығыстар, нетто	1 539	96
Айыппұлдар, өсімпұлдар бойынша шығыстар	32	82
ҚҚС есепке алынбаған	591	190
Активтерді шығару бойынша шығыстар	1	254
Басқа шығыстар	622	12
Жиыны	3 316	816

27. Пайда мен залал туралы есеп. 101-жол «Табыс салығы бойынша шығыстар».

	(мың теңге)	
	2023 жыл	2022 жыл
Корпоративтік табыс салығы (есептелген)	5 433	6 422
Корпоративтік табыс салығы (кейінге қалдырылған)	(555)	3 426
Төлем көзінен ұсталған корпоративтік табыс салығы	4 290	4 613
Резидент нестің кірістерінен корпоративтік табыс салығы	262	
Жиыны	9 430	14 461

28. Шартты міндеттемелер

Сот талап арыздары

Қызмет барысында мезгіл-мезгіл Қоғам клиенттер мен контрагенттерге шағым түсіреді. Басшылық оларды талқылау нәтижесінде Қоғам айтарлықтай шығынға ұшырамайды деп санайды.

Салық салу

Елдің салық заңнамасында бірнеше түсіндірме болуы мүмкін. Сондай-ақ, салық органдарының іскерлік қызметке қатысты ерікті пайымдаулар қабылдау тәуекелі бар. Салық органдары Қоғамның іскерлік қызметіне қатысты басшылықтың пайымдауларына осындай дау туындаған жағдайда, қосымша салықтар, айыппұлдар мен өсімпұлдар туындауы мүмкін.

Қоғам басшылығы барлық қажетті салық есептеулері жүргізілді және сәйкесінше қаржылық ақпаратта тиісті резервтерді есептеу талап етілмейді деп санайды.

Экономикалық жағдай

Қоғамның экономикалық қызметі Қазақстан Республикасында қалыпты инфляция және жалпы қаржылық тұрақсыздық жағдайында жүзеге асырылады. Қоғамның қызметі Қазақстан Республикасында бизнесті жүргізуге тән экономикалық, саяси және әлеуметтік тәуекелдерге ұшырайды. Нәтижесінде болашақ қызметке, активтердің қалпына келуіне және Қоғамның өз қарыздарына қызмет көрсету мүмкіндігіне әсер етуі мүмкін айтарлықтай белгісіздіктер бар. Бұл қаржылық есептілікте осы әсерді ескеретін ешқандай түзетулер жоқ.

29. Әділ құн және тәуекелдерді басқару

(а) Әділ құн

Басшылық Қоғамның қаржылық активтері мен қаржылық міндеттемелерінің әділ құны олардың сипатына байланысты және, ең алдымен, жоғарыда аталған активтер мен міндеттемелерді өтеудің қысқа мерзіміне байланысты олардың баланстық құнына жақын деп санайды.

(б) Қаржылық тәуекелдерді басқару

Қаржы құралдарын пайдалану Қоғамды тәуекелдің келесі түрлеріне ұшыратады:

- кредиттік тәуекел;
- өтімділік тәуекелі;
- нарық тәуекелі;
- валюталық тәуекел.

Осы ескертпеде аталған тәуекелдердің әрқайсысына Қоғамның ұшырауы туралы, Қоғамның мақсаттары, оның саясаты мен осы тәуекелдерді бағалау және басқару рәсімдері туралы және Қоғамның капиталды басқаруға көзқарастары туралы ақпарат берілген. Сандық сипаттағы қосымша ақпарат осы қаржылық есептіліктің бүкіл мәтіні бойынша ашылады.

Тәуекелдерді басқарудың негізгі қағидаттары

Басшылық Қоғамның тәуекелдерді басқару жүйесін ұйымдастыруға және осы жүйенің жұмысын қадағалауға, сондай-ақ Қоғамның тәуекелдерді басқару саясатын әзірлеуге және оның орындалуын қадағалауға жалпы жауапкершілік алады.

Қоғам барлық қызметкерлер өздерінің рөлі мен міндеттерін түсінетін реттелген және тиімді бақылау жүйесін құру мақсатында оқыту мен басқарудың стандарттары мен рәсімдерін анықтайды.

Басшылық тәуекелдерді басқару жөніндегі Қоғамның саясаттары мен рәсімдерінің сақталуын бақылайды және Қоғам ұшырайтын тәуекелдерге қатысты тәуекелдерді басқару жүйесінің барабарлығын талдайды.

Кредиттік тәуекел

Кредиттік тәуекел – бұл сатып алушының немесе контрагенттің қаржы құралы бойынша өзінің шарттық міндеттемелерін орындамауынан туындаған Қоғамда қаржылық залалдың туындау тәуекелі және негізінен Қоғамның сатып алушылардың дебиторлық берешегі мен ақшалай қаражатына байланысты туындайды.

Қоғамның ақшалай қаражатында қандай да бір ұзақ мерзімді кепілдіктерді пайдалануға немесе қамтамасыз етуге шектеулер жоқ. Қоғамда кредиттік мекемелерден ақша қаражаты есепке алынбайды. Қоғам оның ақшалай қаражатының әділ құны олардың баланстық құнына тең екеніне сенімді.

Қолма-қол ақшамен байланысты кредиттік тәуекелге қатысты тәуекел қаражат орналастырылған банктің дефолт мүмкіндігімен байланысты, бұл жағдайда максималды тәуекел осы құралдардың баланстық құнына тең болады.

(мың теңге)

Атауы	31.12.2023 ж.	31.12.2022 ж.
Ақшалай қаражат	532 662	451 654
Дебиторлық берешек	9 100	31 177
Жиыны	541 762	482 831

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – бұл қаржылық міндеттемелерге байланысты міндеттерді орындау кезінде Қоғамның қиындықтарға тап болу тәуекелі, олар бойынша есеп айырысу ақша қаражатын немесе басқа қаржылық активті беру арқылы жүзеге асырылады. Қоғамның өтімділікті басқаруға деген көзқарасы, мүмкін болған жағдайда, Қоғамда өз міндеттемелерін қалыпты және стрестік жағдайларда өтеу үшін жеткілікті өтімді қаражаттың тұрақты болуын қамтамасыз ету, қолайсыз шығындардың туындауына жол бермеу және Қоғамның беделіне қауіп төндірмеу болып табылады.

Нарық тәуекелі

Нарық тәуекелі – бұл нарықтық бағалардың өзгеруі, мысалы, шетел валюталарының айырбастау бағамдары, сыйақы мөлшерлемелері және акциялар бағалары Қоғамның пайдасына немесе оның қолындағы қаржы құралдарының құнына теріс әсер етеді. Нарық тәуекелін басқарудың мақсаты – инвестициялардың кірістілігін оңтайландыруға қол жеткізе отырып, нарық тәуекеліне ұшырауды бақылау және оны рұқсат етілген шектерде ұстау.

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел валюта бағамдарының өзгеруіне байланысты қаржы құралы құнының ықтимал өзгеру тәуекелі ретінде айқындалады. Қоғамның валюталық тәуекелі шетелдік әріптестерден құны шетел валютасымен бағаланатын жұмыстар мен қызметтерді сатып алумен байланысты. Қоғамның есепті күніне шетел валютасында көрсетілген елеулі қаржылық активтері мен қаржылық міндеттемелері болмайды.

Қоғам елеулі валюталық тәуекелге ұшырамайды, өйткені Қоғамның операциялары негізінен функционалдық валютада, қазақстандық теңгеде көрсетіледі.

Капиталды басқару

Қоғамда байлықты басқарудың ресми саясаты жоқ, алайда басшылық меншікті капиталды Қоғамның операциялық және стратегиялық қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін, сондай-ақ нарық қатысушыларының сенімін сақтау үшін жеткілікті деңгейде ұстап тұру үшін шаралар қолданады. Бұған қолма-қол ақшаны тиімді басқару, Қоғамның кірісі мен кірісін үнемі бақылау арқылы қол жеткізіледі. Осы шараларды жүзеге асыра отырып, Қоғам пайданың тұрақты өсуін қамтамасыз етуге ұмтылады.

30. Байланысты тараптар

Қоғамның 2023 жылға байланысты тараптары:

№	Байланысты тараптың атауы	Қарым-қатынас сипаты	Жүргізілетін операциялардың сипаты
1	«ҚР Ұлттық экономика министрлігі» ММ	Жалғыз акционер	Қоғам мемлекеттік тапсырма шарттарына сәйкес қызмет көрсетті. Мемлекеттік тапсырма шарттары бойынша қызмет көрсетуден есепті кезеңдегі сома ҚҚС есебімен 1 572 984 мың теңгені құрады. Есепті күнге тараптар арасында берешек жоқ
2	«Қазақстандық экономикалық бастамалар қоры» корпоративтік қоры	Қоғамның коммерциялық емес ұйымға қатысу үлесі 100%	Қоғам кеңсе үй-жайын жалға берді (278 мың теңгеге), тараптар арасында басқа да елеулі қатынастар немесе мәмілелер болған жоқ. Бұл ретте, тараптың Қоғам алдында 456,217 млн. теңге мөлшерінде мерзімі өткен берешегі бар екені атап өтіледі.
3	«Ғалымдардың Еуразиялық экономикалық клубы» қауымдастығы» ЗТБ	Қоғам бірлестік мүшелерінің бірі болып табылады	Есепті кезеңдегі операциялар жоқ. Тараптар арасында берешек жоқ
4	Султанов Руслан Серикович	Басқарма Төрағасы	Негізгі басқару персоналы
5	Абаканов Алихан Азилханович	Басқарма Төрағасының орынбасары	Негізгі басқару персоналы
6	Бейсенгазин Қуаныш Сайлаубекевич	Басқарма Төрағасының орынбасары	Негізгі басқару персоналы
7	Кусманов Адиль Миратович	Басқарма Төрағасының орынбасары	Негізгі басқару персоналы
8	Нигметов Кайсар Каиркенович	Басқарма Төрағасының орынбасары	Негізгі басқару персоналы

Негізгі басқару персоналы бойынша шығыстар:

(мың теңге)

Атауы	31.12.2023 ж.	31.12.2022 ж.
Сыйақы	70 461	57 506
Әлеуметтік салық, әлеуметтік аударымдар, МӨМС аударымдары	7 552	5 852
Негізгі басқару персоналының орташа тізімдік саны	4	3

31. Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Қаржылық есептілікті бекіту сәтінде Қоғамда қаржылық есептілікке ескертпелерде түзетуді немесе ашуды талап ететін есепті күннен кейін болған қандай да бір оқиғалар жоқ.

Басқарма Төрағасы _____



Р.С. Султанов

Аппарат басшысының орынбасары -
Бас бухгалтер _____



И.М. Муратова

